

**Possibilitats educatives de la cultura popular: un
element a incorporar al Grau en Pedagogia de la
Universitat de Girona**

Treball Final de Grau
Grau en Pedagogia

Autora: **Ariadna Garcia i Pelegrin**

Tutor: Òscar Prieto Flores

Data d'entrega: 3 de juny del 2022

Facultat d'Educació i Psicologia - UdG

Promoció 2018 – 2022

A la Laia,
pels moments de riures i pel suport emocional,
per cada vegada que hem arribat tard les dues, havent decidit nosaltres l'hora,
pels menús al bar de lletres i els cafès a la facultat,
per la platja, el riu i la muntanya,
per les històries escrites i per escriure,
i perquè és la persona que m'ha acompanyat durant aquests quatre anys i amb la que he arribat fins aquí.

Resum:

La cultura popular s'ha transformat al llarg dels últims anys, especialment amb el creixement de les plataformes *streaming*. La manera com definir-la depèn de diferents factors en els que es valora la intencionalitat de la producció, però també la postura de l'espectador al consumir-la. A més, l'accessibilitat de la que disposa ara l'audiència per introduir-se a aquests continguts ha comportat que la seva presència a les nostres vides sigui cada vegada més rellevant, especialment en la de les generacions més joves.

La quantitat d'hores que ens passem davant la pantalla tenen un impacte en la manera en que desenvolupem el nostre ideari, la manera en que interaccionem i coneixem el món. Per això, aquest impacte que suposa la cultura popular pot utilitzar-se des d'un context educatiu, i aprofitar les produccions culturals com a mitjà per treballar continguts i competències amb els estudiants.

A partir de què i com es pot aprendre de la cultura popular, s'ha fet un anàlisi de la manera en què aquests continguts es troben a l'actual pla d'estudis del grau en pedagogia a la UdG des de la mirada dels coordinadors, professors i alumnes del grau. Finalment, les seves aportacions serviran per fer una proposta d'incorporació basada en les necessitats que presenta l'alumnat.

Paraules Clau: *Cultura popular, Pedagogia cultural, Pel·lícules, Sèries de televisió, Pensament crític, Pràctica educativa, Grau en Pedagogia, Proposta d'assignatura*

Abstract:

Popular culture has had a transformation over the last few years, especially due to the growth of streaming services. Describing the concept of popular culture can evoke various elements such as the intentionality of the production, but also how the spectator consumes those contents. Moreover, its easy access for the audience implies an increasing presence in our daily lives, especially for the younger generations.

The many hours we spend in front a screen have repercussions in the way we develop our mindset, in our interaction with others, and in the way we know the world. For this reason, the impact of popular culture can be understood in an educational context and use cultural productions as an educational tool to learn specific contents and skills.

Based on what and how it is possible to learn from popular culture, it has been analysed how those contents are presented in the curriculum of the degree in pedagogy at the UdG. The analysis takes the point of view of the coordinators, the professors, and the students. Lastly, their contributions will be used to make a proposal for incorporation based on the needs of the students.

Key words: *Popular culture, Cultural pedagogy, Movies, TV series, Critical thinking, Educational approaches, Bachelor's degree in Pedagogy, Course proposal*

Table of Contents

Introducció	5
Theoretical Background.....	7
The concept of culture and cultural pedagogy	7
Visual culture and popular culture	8
Educational approach to popular culture	13
What can we learn from popular culture?	15
How can we learn from popular culture?.....	22
Metodologia	25
Resultats	29
Estructura i objectius del grau a través dels coordinadors, la memòria del grau i el full de ruta..	29
Relació d'algunes assignatures amb el marc teòric.....	32
Consideracions de l'alumnat.....	35
Proposta d'incorporació.....	40
Com a part d'assignatures	40
Com a assignatura optativa nova	41
Aportació al bagatge de coneixement de la pedagogia	45
Limitacions i possibles futures ampliacions de la recerca	46
References.....	47
Annexos	52
Annex 1: Assignatures que han respost l'enquesta.....	52
Annex 2: Bloc 1 de preguntes a l'enquesta al professorat (continguts).....	52
Annex 3: Guió de preguntes de l'entrevista als coordinadors.....	53
Annex 4: Competències transversals i específiques descrites en la memòria del grau.....	54
Annex 5: Respostes a la pregunta oberta de l'enquesta a l'alumnat	56
Annex 6: Respostes enquesta al professorat	59
Annex 6.1: continguts específics	59
Annex 6.2: fonts emprades a l'assignatura	59
Annex 6.3: grau de treball d'algunes capacitats dins l'assignatura.....	60
Annex 7: Entrevistes al professorat	61
Annex 7.1: Jordi Feu.....	61
Annex 7.2: Carles Serra	66
Annex 7.3: Sílvia Mayoral	71
Annex 7.4: Edgar Iglesias	73

Introducció

Aquest és l'últim semestre del Grau en Pedagogia a la Universitat de Girona (UdG). Al llarg d'aquests últims quatre anys he pogut gaudir i aprendre de les diferents assignatures i dels professors que les impartien. Tanmateix, com a futura pedagoga, crec que hi ha certs aspectes del grau que es poden millorar. Per això, a través d'un anàlisi de la seva estructura i continguts em proposo contribuir amb el meu granet de sorra a uns estudis que m'han aportat tant.

D'alguna manera, aquest treball final de grau es podria considerar com la meva primera intervenció rellevant com a futura pedagoga. La meua idea per aquest treball és ressaltar alguns aspectes del grau que poden millorar a partir de la seva adaptació o de la incorporació de continguts específics més relacionats amb la societat actual o significatius per a l'alumnat.

Al llarg del treball he considerat aprenentatges adquirits en diferents assignatures del grau. Per exemple, en la proposta del final m'he basat en el que vam treballar en les assignatures d'Avaluació de Centres, Programes i Professionals, i de Disseny, Desenvolupament i Innovació del Currículum.

És important mencionar que l'àmbit de la pedagogia que més m'interessa és l'àmbit cultural. A més, jo considero que els continguts en relació aquest àmbit són insuficients, per això a través del marc teòric intentaré ressaltar la importància d'aquests continguts.

En el marc teòric es fa una aproximació al terme "cultura" i "pedagogia cultural" a través de diferents autors. Llavors es presenta el terme "*visual culture*" com a manera d'interpretar les implicacions de la cultura popular i, després es despleguen sis interpretacions del terme cultura popular. A partir de la definició del concepte cultura popular, es passa a valorar què podem aprendre d'aquesta mitjançant diferents categories de continguts. Per acabar, s'exposen les tres maneres en que Maudlin i Sandlin (2015) descriuen sobre com s'aprèn de la cultura popular.

La part d'anàlisi del treball s'ha basat en recollir la perspectiva de tres col·lectius que, per mi, representen el grau. En primer lloc, es va entrevistar al coordinador actual i als excoordinadors del grau; llavors, es van passar enquestes al professorat; i, finalment, es van passar enquestes a l'alumnat i es van fer entrevistes a companys de quart per acabar de recollir l'opinió dels alumnes.

Durant aquests anys també he estat delegada de classe. Escoltar les queixes i preocupacions dels meus companys en relació els continguts del grau, també m'ha inspirat a iniciar aquest

treball. La seva visió m'ha servit sobretot per posar especial atenció en les assignatures optatives del grau, i alhora a reflexionar sobre la repetició d'alguns continguts a diferents assignatures.

La societat canvia i els estudiants amb ella, per això, revisar i actualitzar el pla d'estudis és important per motivar als alumnes actuals, però també els futurs alumnes. Un dels elements més destacables del grau és com els estudiants poden participar en el disseny d'aquest i aprofitant això, vull intentar aportar les meves idees per millorar l'experiència dels alumnes que vindran.

Els **objectius** del treball són els següents:

- Destacar la importància de la cultura popular, especialment en les generacions més joves
- Ensenyar els possibles aprenentatges de la cultura popular i com aprofitar-los a l'aula
- Analitzar l'estructura i els continguts del pla d'estudis del Grau en Pedagogia a la UdG per poder identificar els elements a millorar
- Valorar la incorporació dels continguts del marc teòric a través d'una proposta

Finalment, s'havia plantejat fer tot el treball en anglès com a continuació del progrés personal en aquesta llengua fet durant l'Erasmus i també com a repte personal. Tanmateix, vaig estar reflexionant sobre el sentit i l'audiència a qui es volia destinar el treball, i, com que l'anàlisi està centrada en el Grau en Pedagogia a la UdG i la llengua vehicular dels estudis és el català, vaig considerar que tenia més sentit canviar de llengua. Així doncs, he mantingut el marc teòric en anglès perquè quan vaig prendre la decisió ja estava notòriament avançat i perquè la gran majoria d'articles i llibres consultats han estat en aquesta llengua. A més, prendre aquesta decisió també ha comportat mantenir les referències bibliogràfiques en anglès.

Theoretical Background

The concept of culture and cultural pedagogy

There are many ways of understanding the concept of culture. The word “culture” comes from the Latin verb *colere*, meaning “to till, to cultivate.” In its earliest use, the word “culture” referred to the process of civilizing or educating someone. It was not until the 18th century that the word began to be used to describe the arts and humanities.

In different contexts culture can relate to someone’s identity, “the way of life of a particular people, especially as shown in their ordinary behavior and habits, their attitudes toward each other, and their moral and religious beliefs” (Cambridge University Press (American dictionary), 2022, 1st definition). However, the suitable understanding for this thesis would be from the artistic perspective. “Culture as the arts of describing, showing, or performing that represent the traditions or the way of life of a particular people or group; literature, art, music, dance, theater, etc.” (Cambridge University Press (American dictionary), 2022, 2nd definition). This definition is important because it shows that culture is not only about the way people live, but also about the way they express themselves.

Henry Giroux (2004) defines the concept of culture as:

[...] the social field where goods and social practices are not only produced, distributed, and consumed but also invested with various meanings and ideologies implicated in the generation of political effects. Culture is partly defined as a circuit of power, ideologies, and values in which diverse images and sounds are produced and circulated, identities are constructed, inhabited, and discarded, agency is manifested in both individualized and social forms, and discourses are created, which make culture itself the object of inquiry and critical analyses (p.59).

The study of culture is essential because it allows people to understand the ways in which different groups of people think, feel, and behave. It also allows people to understand the origins of these thoughts, feelings, and behaviors. Pedagogy can provide the means to interpret those products but also to use them in an educational setting taking advantage of the many possibilities that the arts can offer.

The concept of cultural pedagogy has been widely discussed and referenced in the field of education, but there is no one clear and concise definition of the term. For authors as Shirley

R. Steinberg (2011), cultural pedagogy refers to the idea that education takes place in a variety of social sites, and that the cultural context in which students learn is crucial. This includes not only the formal educational setting, but also informal learning environments that students encounter both in and out of school (p.17).

Visual culture and popular culture

William P. Germano (1999) refers to visual culture as a form of critical practice that analyzes and critiques cultural productions and makes new inventories, histories, and sets of relationships between areas of experience possible. Many authors relate the term visual culture to critical pedagogy for its nature and how it is displayed in specific contexts. However, Kevin M. Tavin (2003) identifies three interrelated strains that intend to restrain the wideness of the concept visual culture (p. 201). These strains are the following:

Phenomenological: a description of the present-day condition in which experience, subjectivities, and consciousness are profoundly affected by images and the practices of seeing, showing, and imagining.

Substantial: an inclusive register of images, artifacts, objects, instrumentaria, and apparatuses.

Pedagogical: a transdisciplinary project that attempts to interpret and analyze the wealth of visual experiences in and through contemporary culture.

(Tavin, 2003, pp. 201–202)

The most relevant strain for this thesis is the pedagogical approach of the term. As I already mentioned in the introduction, one of my intentions is to express the importance of contemporary culture productions in our daily lives and its possibilities in a learning environment. However, the phenomenological approach is relevant, because the affection caused by these cultural productions will be highlighted in this thesis.

The three strains of visual culture mentioned above are also present in the term visual literacy. This term is often used interchangeably with visual culture; however, it takes on very different meanings when employed by separate groups. In the education field, visual literacy usually is viewed as a collection of interdisciplinary theories and practices that allow the reader to interact with, interpret and respond to the images, signs, and representations in their day-to-day lives. However, when employing visual literacy outside the education field, the concept frequently

takes on a narrower meaning. The collection of academic debates and practices that seek to affirm a disciplinary approach to education take theories and practices of visual literacy and places them within the framework of arcane academic discourses.

The differences in the way visual literacy and visual culture are defined can present several pedagogical challenges in the classroom, specifically when it comes to classroom discipline. For example, in the education field, visual literacy is often viewed as an essential part of critical literacy and is taught to empower students to question and critique the images they see in their everyday lives.

Much of the literature dealing with visual culture has a broad focus and attempts to provide an overview of what the field comprises. In this regard, visual culture has been defined as "the study of ways in which images shape our everyday lives" or "the study of images across all forms of media.". This thesis will focus on a particular form of visual culture, namely, popular culture, and what and how we can learn from it.

Popular culture has had a few interpretations, Storey (2006) provides six different definitions for the concept supported by other authors. **First**, in relation to the term "popular", Storey (2006) defines popular culture as "simply culture that is widely favoured or well-liked by many people" (p.5). Like so, Ashley Crossman (2019) refers to it as "cultural products [...] consumed by the majority of a society's population.". Popular culture also refers to any entertainment that has become so mainstream or well-liked that it's essentially no longer underground or subversive. Some examples of popular culture are fashion and clothing trends, movies and Hollywood blockbusters, TV shows and sitcoms, music videos, and video games. This interpretation has its flaws as it is difficult to outline the popularity of a cultural good or experience, and, therefore, use it for analysis. "A quantitative index is not enough to provide an adequate definition of popular culture" (Storey, 2006, p. 6).

A second definition would "suggest that it is the culture that is left over after we have decided what is high culture." (Storey, 2006). Storey adds that the distinction from high culture can rely on a series of value assessments associated with a particular type of cultural productions. For example, it could be stressed the formal complexity in a production to gain the category of high culture. The products classified in that definition are the ones produced for the masses, unlike those considered high culture. The latter ones can be considered those made by renowned artists, for example, a famous piece of artwork such as the Mona Lisa (Da Vinci,

1503). Sometimes high culture can be classified as “the best that has been thought and written in the world” (Williams, 1974), and in need to be preserved as popular education, popular communications systems, and mass society is becoming more relevant in certain contexts. Moreover, high culture is considered to be part of “the tradition”, and, therefore, permanently associated with the elites and upper classes which makes it easier to be substituted by popular culture in the actual society context (Williams, 1974).

In the last past decades, the influential aspect of culture has become more relevant as its production has had an exponential growth and diversification. Along these lines, popular culture is understood as “mass-produced commercial culture” and consumed passively by ideologically manipulated consumers (Storey, 2006). Within cultural studies, popular culture is often used as a shorthand for mass or consumer culture. It is viewed as a process that has been accelerated by new digital technologies, resulting in contemporary forms of “cultures of circulation” that have been characterized as “liquid” (Bauman, 2000) or “fast-moving” (Buck-Morss, 2000). Popular culture is viewed through the economic lens of society as a collection of goods generated through profit-driven capitalistic processes. Popular culture is made to sell products and services to consumers (Kidd, 2017). Storey insists in the clarity of the division between high and popular culture. Moreover, he claims its transhistorical aspect. While classifying something as high culture we must be aware of the plasticity of art and how different a cultural piece can be received by the audience. For example, Storey (2006) refers to the work of William Shakespeare as “is now seen as the epitome of high culture, yet as late as the nineteenth century his work was very much a part of popular theatre.” (p.6).

Storey's **third definition** builds somewhat on the previous one in describing popular culture as mass culture. Popular culture is a mass culture because of the commercial nature associated with it, and because of its manipulative formula. However, although its purpose is passive consumption, many of these cultural productions fail to reap the expected economic benefits. Some authors consider that mass culture is an imposed and impoverished culture (Storey, 2006, p. 8), moreover, it has a clear influence of American culture. These authors work under the concept of "Americanization" to study the evolution of current cultural products.

This influential aspect of popular culture has some political implications as it can be read both from a conservative and a liberal vision. There are left and right-wing political versions of the argument.

Cultural productions, especially audiovisual contents, are produced by a few major companies that tend to share a similar set of values. Those values are often associated with the traditional values established in society. Even though the ideology of those companies has progressively adapted to modern times; their productions still gravitate toward the promotion of those traditional values and the lifestyles associated with.

On the other hand, there are certain cultural productions which their purpose is to challenge the social norms established in society and the traditional roles imposed to us. At some point, conservative parties have considered some of those productions potentially dangerous for its plot and some of these cultural productions have been even banned in some countries. What is threatened there are the traditional values of high culture or the traditional way of life of a "tempted" working class (Storey, 2006). For example, the movie *V for Vendetta* (Mc Teigue, 2005) was removed from China's online video platforms because of how the plot is about challenging the authority and its anti-government claims. Moreover, the symbology of the movie (the Guy Fawkes mask worn by V) has been used in the Hong Kong protests against the 2019 extradition bill.

In a **fourth definition**, Storey (2006) reflects on how "popular culture is the culture that originates from the people" (p.9). According to this idea, popular culture is a term that should be employed while referring to the culture of the people, also known as folk culture. Along these lines, Storey quotes Bennett (1980) to complement the definition of popular culture addressing to it as "often equated with a highly romanticised concept of construed as the major source of symbolic protest within contemporary capitalism" (p.18). Too frequently, our understanding of the working class is based on outdated stereotypes. The culture of the working class looks quite different from the popular conception of white, blue-collar males who are self-reliant loners that rely on rigid gender roles. Rather than primarily highlighting independence and a self-sufficient work ethic, this group emphasizes interdependence to survive in a diverse society. For example, they place greater emphasis on social support, community networks and connections with family (Dittmann, 2016). Nevertheless, the issue this definition presents is towards how we grant the category of "the people" as cultural producers, as we previously have separated the audience for high and popular culture. Another issue we might encounter is the separation of folk culture from the commercial aspect of popular culture.

The **fifth definition** Storey brings up is inspired by the concept of hegemony described by the Italian Marxist Antonio Gramsci. Gramsci (2009) understands the concept of hegemony as the process in which the dominant groups in society, through a course of "intellectual and moral leadership", try to obtain the compliance of the subordinate groups in society. Which leads Storey to refer to the political understanding of popular culture by cultural theorists as a struggle between resistance of the subordinate groups and the incorporation operating the interests of the dominant groups (p. 10). This dialogue between the dominant and subordinate groups is what defines popular culture, as it can be seen as an exchange of inputs from both perspectives.

The **sixth definition** of popular culture is influenced by recent reflections on the postmodernist debate. The main point to argue is that postmodern culture is a culture that no longer recognizes the distinction between high and low cultures (Storey, 2006). This can be interpreted as an end to the arbitrary elitism that high culture tended to constitute, but also as a reinforcement of the commercial aspect of popular culture. The latter point is openly discussed as from this deep interference of the larger producers of cultural production can be contrasting from the so-called "independent" ones, creating a new kind of distinction of cultural products. Storey (2006) exemplifies this point by the relation between songs that have become hits for its appearance in television commercials and are associated with a specific product. Yet this can be also challenged by the emerging social media platforms such as TikTok© where "independent", low budget artists, can reach larger audiences.

After revising the six definitions reflected by Storey, the suitable approach to popular culture for this thesis would be the following: highly accessible cultural productions enjoyed by a large audience with an undoubtedly commercial influence, sometimes challenged by some specific independent producers.

We can classify those six ways of interpreting the term popular culture as for how the consumer interacts with it or for its production purposes. Basically, as Maudlin and Sandlin (2015) highlight, "these texts [referring to popular culture productions] communicate information with which we interact (both actively and passively) through viewing, listening, reading, feeling, consuming, and producing, and include, among other artifacts, books, periodicals, films, television shows, music [...]" (p.369). For the educational purposes suggested further in the thesis, it is necessary to restrict the artifacts that are considered possible popular culture productions to just audiovisual productions such as films and TV series, and exceptionally

music. As shown, the consumption of popular culture can be both active and passive. If those contents were to be used in an educational context, the consumer should be active rather than passive. Although, it is intended to mention the implications of being a passive consumer.

While the general conception of popular culture is often seen as something trivial and of little value, it can be a powerful force in shaping our values, beliefs, and identities. Popular culture can challenge dominant narratives and promote social change. That makes it valuable as a tool for education and socialization.

As Tim Delaney mentions in his article “Pop culture: An Overview” (‘Pop Culture: An Overview’, 2007), there are some elements that academia has agreed on in its relation to popular culture. Some of these include how popular culture comprises the most immediate and current aspects of our life. Also, those features are frequently prone to quick change, especially in a highly modern age where omnipresent media brings people closer together. Popular culture reflects certain ideals and widely held opinions. Popular culture reflects and impacts people's daily lives due to its widespread appeal.

Educational approach to popular culture

There are different perspectives on the relationship between popular culture and society. Some scholars claim that popular culture can be a form of expression of a group of people (Grindstaff, 2008). For example, superhero movies can reflect a group of individuals who identify with the fictional characters. Other scholars claim that popular culture reflects the current social reality of the masses. An example of that would be some movies might focus on social problems, such as crime, unemployment, or corruption. Another perspective on the relationship between popular culture and society is the notion of McDonaldization. The sociologist George Ritzer (1996) argues that modern society is becoming more standardized and uniform due to the increasing power of large corporations, like Disney and Marvel Studios, which create popular productions that have a global impact. The increase in global productions reflects the global market, which is dominated by a few corporations.

At school, the context and background of the students usually define how well they perform in their courses. Moreover, most social interactions and relations with peers and friends are based on shared interests, which typically rely on cultural-related activities like listening to music or watching movies. So, as streaming services have had an exponential growth during the last

decade, the new cultural productions are becoming more available to a larger audience. As Maudlin and Sandlin (2015) observe, popular culture “helps constitute society and social life; through our engagements with popular culture, we learn what the world is, how to see the world, and how to experience and act within the world” (p.368). Since popular culture is part of the daily life of young adults all over the world, the analysis of their preferences in popular culture is a good way to understand the social and cultural framework of contemporary youth and, therefore, take those inputs into account to improve the teaching and learning process.

The embrace of popular culture by young adults can be explained by the fact that it is an accessible and attractive form of entertainment. Young adults, who are more exposed to digital technologies, have better access to media and entertainment and can watch digital productions on any device with a screen, such as a smartphone or a computer. Different from previous generations, young adults today do not need a TV set or a physical copy of the movie to watch it, since they can find it online. In this way, they become more exposed to a wider variety of popular culture and can watch it anytime, anywhere.

The relevance of popular culture makes us wonder about all the possibilities of using it as an educational tool. Hereafter it is intended to present some possible learning outcomes that popular culture can bring us along with some possible negative impacts, to show the importance of including the study of popular culture in the bachelor’s syllabus.

Those learning outcomes can be categorized in two groups. One based on the Trivial Pursuit© categories which imply specific facts of each category and more, and a second based on the language acquisition through audiovisual productions.

Trivial Pursuit© Facts: Popular culture can also be used to learn about various topics, as the ones seen in the board game Trivial Pursuit©. For example, people can learn about the history of a country by watching a historical show such as *The Crown* (Morgan, 2016) or random geographic facts about a country if those are mentioned in the episodes.

Language Acquisition: Popular culture can help people learn new languages by improving their vocabulary. For example, people can learn new words and phrases by watching movies or TV shows in a foreign language. In addition, people can learn about the culture and customs of a foreign country by watching the popular culture of that country.

What can we learn from popular culture?

In the first chapter of the book *Kinderculture: The Corporate Construction of Childhood*, Steinberg (2011) begins its introduction commenting on how “children and youth have become infantilized by popular culture, schools, and adults, and while being considered “too” young for almost anything, at the same time they are being marketed to as seasoned adults.” (p. 1). As Giroux and Pollock (2011) mention, “children are not born with consumer habits. Their identities have to be actively directed to assume the role of consumer” (p.89). Children are a captive audience to both traditional and new digital media. The Walt Disney Company and other media corporations have developed strategies for targeting children in this new environment, often influencing their behaviour through the use of persuasive techniques (Giroux & Pollock, 2011, p. 73).

Trivial Pursuit© Facts

History

History is one of the most complex subjects to teach since it involves specific dates, different important figures and the interpretation of the events. Popular culture can portray different historic events that can help students engage with the subject. Songs such as *Zombie* by The Cranberries (1994), composed as a protest the violence generated by the Irish independence conflict, or *Imagine* by John Lennon (1971) which has become an international anthem against wars and the unification of nations, but whose initial message was centred on the Vietnam War. These songs can help educate and raise awareness of different historical events.

Movies, on the other hand, can be a great resource since they are able to add images to the context of the plot and engage the viewer with the story. For example, the film *Les Misérables* (Hooper, 2012) tells the story of the French Revolution, the costumes and scenography allow the audience to get a better understanding of the period when it happened.

As for TV series, *El Ministerio del Tiempo* (Vigil et al., 2015) is a Spanish series in which the main characters are based on famous Spanish historical figures. Those characters go on missions through different periods in Spanish history and live the most remarkable events first hand. It is entertaining because of the thrill of the adventures the characters experience, yet also educational as it shows an accurate portrayal of the most relevant events in Spanish history.

One of the main benefits of using popular culture in teaching history is that it can be presented in different ways. Major historical events such as WWII have been portrayed in several productions in different genres which can appeal to different audiences. For example, *Life is Beautiful* (Benigni, 1997), *Schindler's list* (Spielberg, 1993), *Dunkirk* (Nolan, 2017), etc.

Popular culture brings an interesting approach to historical events difficult to achieve through textbooks and master classes. Students' motivation depends on how relevant the contents are presented to them. In his article Chi-Kim Cheung (2001), explores the relationship between the appealing of popular culture and the motivation to become responsive and active learners, and concludes that teachers should take into account their students' interests while designing teaching materials. Also, that incorporating popular culture into the teaching give students the motivation needed to excel.

Geography

Apart from history, geography is also one of the most subjects benefited from TV series and movies. All those audiovisual productions are based somewhere and from that place the audience can learn where it is, its culture and traditions, the diversity of the people living there, etc. It may not always be an accurate portrayal of the place but as with any kind of information consumers need to be critical about it.

In her article *Teaching Geography Using Films: A proposal*, Maria Teresa di Palma (2009) conducts an experiment in a secondary school class to promote active geographical learning through cinema. The benefits she extracts from the research relate to the abilities acquired of terrestrial environments and their distribution; the ability to connect facts and ideas; and, how using films as an educational tool had facilitated the students longer-lasting learning.

This is a very effective way to encourage students to research and study imagery and stereotypes. This method can be adapted to other geographic purposes, for example by focusing on a continent instead of the environment. Moreover, the aim can also be changing stereotypical imagery about certain cities or some neighbourhoods.

However, the portrayal might not be accurate at all. These are some examples of inaccurate geographical settings in movies provided by the Bright Side online magazine (2021):

In the movie *X: First Class*, one of the characters flies to Argentina to avenge something that happened in the past. The problem is that the scene is set in a mountainous village called Villa Gesell, when in fact the real place is situated by the ocean far away from the mountains.

Another example is the movie *Mission: Impossible II*. At some point of the movie, there's a scene set in Seville in which the city celebrates a festival burning figures of saints. That event is celebrated in Valencia (Las Fallas) and the figures can be anything but saints.

The magazine cites up to 12 examples of geographical errors in movies, but there are many more in other movies and series. Therefore, the need of critical habits of cultural consumption is something to consider in educational contexts.

Science & nature

Another aspect to be considered while consuming popular culture is how the characters are portrayed there. The scientific community has traditionally been dominated by men, and especially white men. As society changes, TV series and movies have started to include the diversity that has begun to rise in the field of science. An example of this would be the incorporation of the non-binary neuroscientist Kai Bartley in the show *Grey's Anatomy* (Rhimes, 2005) or in earlier seasons the portrayal of homosexual characters (ex: Dr. Arizona Robbins), non-white characters (ex: Dr. Miranda Bailey), etc. Furthermore, in the show *The Good Doctor* (Shore, 2017), a neurodiverse doctor is portrayed (Dr. Shaun Murphy).

Representation can provide a larger understanding and arouse the curiosity for the field. Moreover, by presenting scientists as more mainstream, these counter-stereotypical depictions may encourage adolescent girls, who wish to be popular (L. M. Brown & Gilligan, 1992; Orenstein, 1994; as cited in Long et al., 2010), to think more positively about SET careers (p.374). However, "the lack of attention to work and family issues for scientist characters, male or female, reinforces the stereotype of scientists as individuals who devote themselves to their professional work at the expense of their personal lives" (Long et al., 2010, p.373).

A study conducted by Barak et al. (2011), concluded that "the use of multimedia and the fact that the students were engaged in exploring new concepts, that were relevant to their daily life experiences, can explain the positive and high correlation between their thinking skills and motivation to learn science". Moreover, this can also justify the higher scores compared to the students that learned in a traditional way.

Arts & literature

In the category of arts and literature, one of the first aspects worth presenting is related to the progressive loss of interest of young people on the classics. Whether those must be revised and there's a need to rethink when and how to present them along the school years is not relevant in this thesis, but to arouse the interest in them, that can be accomplished through popular culture. Rory Gilmore in *Gilmore Girls* (Sherman-Palladino, 2000) has been one of the characters with a greater influence for young readers. Fans from the series have started "the Rory Gilmore Reading Challenge", a challenge that consists of reading all the books Rory has read among the seasons of the series and where most of the classics of literature can be found (this list has over 330 books). Another example can be simple mentions of classics like in the sitcom *Friends* (Benson, 1997), where in one episode the story between Rachel and Joey revolves around the books *The Shinning* and *Little Women*. As mentioned in the category of science, representation can have a positive impact on the acknowledgement of the existence of these books and seeing how some of their favourite characters read them can encourage young people to look up some of those books.

Another relevant aspect of the benefits of popular culture is the dedication of some movies or documentaries to the lives of historical figures such as the painter Vincent Van Gogh through the movie *Loving Vincent* (Kobiela & Welchman, 2017), in which we can learn about the life of Van Gogh through his paintings.

Book adaptations turned into movies can be controversial for some scholars, yet the traditional need to arouse the interest in the classics in young people makes it easier if it is done through films. Moreover, the duality between the book and the movie can be discussed among the students and generate an interest on comparing both formats or the adaptation of it.

Sports

Physical activity is one of the healthy habits recommended by the experts, but the importance of sports relies on the values that are associated with it. Through movies and films those values are represented and amplified.

One of the most common plots is the story of an underdog that after struggling and facing adversities manages to make it to the top (Tilak, 2019). Those stories, that also tend to be related to the flaws of today's society and its individualistic approaches, intend to inspire the

viewer into believing that everyone can achieve their goal if they work hard for it. Even if the bottom line seems unrealistic, the motivational message can encourage people to pursue their dreams following a certain plan (as athletes follow a training routine to achieve their purpose).

As an example of how to use movies related to sports as an educational tool, Collins (2012) suggests a table (Table 1: pel·lícules o sèries de televisió de les que es poden extreure certs aprenentatges relacionats amb l'esport. Font: K. Collins (2012) pel·lícules o sèries de televisió de les que es poden extreure certs aprenentatges relacionats amb l'esport. Font: K. Collins (2012)of purposes to promote through popular culture productions:

Movies/Television	Team culture	<i>Remember the Titans</i>
	Teaching cues	<i>Invincible, For the Love of the Game</i>
	Performance	<i>American Idol</i>
	Focus/Refocus cues	<i>Make It or Break It</i>
	Parental involvement	<i>Dance Moms</i>
	Motivation	<i>Coach Carter, Miracle</i>

Table 1: pel·lícules o sèries de televisió de les que es poden extreure certs aprenentatges relacionats amb l'esport. Font: K. Collins (2012)

This table shows specific productions for some of the purposes a teacher might have. However, as the same Collins (2012) exposes, “the movies provide the foundation, but it is up to the instructor to make the links to realistic, practical applications” (p. 21). Furthermore, she mentions that for teachers it might be useful to ask students about their current favourite movie or series for identifying “potential outlets for assignments and eventually learning outcomes” (p. 22).

Moreover, the development of sport has emerged new topics for the plot of movies and series. The values of sport and its importance have been replaced to enlighten the negative impacts of sport: violence of fanatical fans, how athletes have used illegal substances to improve their performance, etc. (Marín-Montín, 2004).

Entertainment

One of the predominant trends in the market today is based on putting the consumer at the center. This consumer has taken an active role in what they decide when and what to watch on screen, and they also decide how to watch it.

This has been possible thanks to multi-device, as it allows the viewer to watch content without being limited to television and its predefined schedules. The options are many and each company offers its own.

In addition, we also have to take into account the theorisation of content through social networks, as viewers comment on episodes with other users, thus prolonging the influence and repercussion of the content of series and films (*El espectador 2.0*, 2018).

Another interesting aspect about series and films is how they interact with each other. There are many examples on series quoting other series, those cross-references can add meaningful symbolism to the scene. However, if the spectator hasn't seen the other show, he won't perceive that and will lose some understanding of the context.

In her article for BuzzFeed, Nora Dominick (2018) exemplifies how some other shows referenced the sitcom Friends. Probably the most meaningful example is in *The Handmaid's Tale*, when the main character watches an episode of Friends while hiding. In this episode, "The One With Phoebe's Uterus", Phoebe's brother asks her to be a surrogate since he and his partner are unable to conceive; whereas in *The Handmaid's Tale* women are forced into surrogacy to repopulate the United States.

Language acquisition

Many studies show how relevant is media consumption in learning a new language. Since for many people an immersion into a foreign country is not an option, watching shows and movies in the language someone is learning can provide an extra help habituating the ear to the new words and expressions.

Kieran Donaghy (2014), the British Council's Teaching English blog award, presents the benefits of using films as an educational resource while learning or improving a second language. First, he highlights the motivational aspect of it. As films and series are part of students' lives, using them in a classroom can make the learning process more exciting for them. Moreover, films provide authentic and varied language, as it portrays the vocabulary used in "real life" situations far from the exam-oriented speaking practiced in class. This vocabulary includes natural expressions such as idioms and shows the natural flow of speech. This process also occurs even when students are watching something in their own language.

An example of this can be the word “aglet”¹ in Spanish “herrete”. A generation of young people that grew up watching the series Phineas & Ferb know the meaning of those words (the English-speaking people in English, and the Spanish-speaking ones in Spanish) from the song “Aglet Song” (2009a) for the English version, and “La Canción del Club del Herrete” (2009b) for the Spanish version.

Another benefit relies on the images as the student can associate facial expressions and gestures to the given context. This enables them to comprehend situations even when they don’t fully understand the words in a conversation.

When students use movies to improve their language skills, they need to be aware of their level to adjust the settings, so they increase their learning outcomes. Beginners cannot fully comprehend the dialogues yet choosing the right movie can engage the student to keep up with the new language. Moreover, it is recommended that beginners watch the movie with subtitles of their mother tongue to be able to enjoy the movie and soak the culture (*Learning Languages Through Movies at Any Skill Level*, 2015).

For intermediate students, it is recommended that the subtitles of the movie are in the original language, so they can start associating some words to specific contexts and increase their vocabulary. Furthermore, hearing the accent can help to mimic it as the student can repeat the sounds and expressions. At an intermediate level the student can even notice their progress and be motivated to continue pursuing the acquisition of the targeted language (*Learning Languages Through Movies at Any Skill Level*, 2015).

Finally, for advanced students, subtitles are no longer needed, although it can be useful for the perfection of the spelling. Also, watching movies can help in expanding their vocabulary and maintaining the knowledge they have acquired so far (*Learning Languages Through Movies at Any Skill Level*, 2015).

The language learning app Babbel© (2021) has listed the benefits of movies while learning a new language and how to use them wisely for that purpose, but also compiled a selection of movies that are recommended for different languages. Some examples suggested are: for Swedish learners, Pippi Långstrump or Fanny och Alexander; for French learners, Kirikou et

---

¹ An aglet (or aiglet) is a small plastic or metal sheath typically used on each end of a shoelace, cord, or drawstring.

la Sorcière or Le fabuleux destin d'Amélie; for Indonesian learners, Tilik or Opera Jawa; and many more.

How can we learn from popular culture?

As Donaldo Macedo and Shirley R. Steinberg contend in *Media Literacy: A reader* (2007), a “critical understanding of media culture requires students not simply to develop the ability to interpret media meanings but to understand the ways they consume and affectively invest in media. Such an attempt encourages both critical thinking and self-analysis, as students begin to realize that everyday decisions are not necessarily made freely and rationally. These are complex pedagogical and ideological issues, and they demand rigorous skills of questioning, analyzing, interpreting, and meaning making. [...] Of course, in the contemporary right-wing, test-driven educational context, such abilities are not emphasized, as memorization for standards tests becomes more and more the order of the school day (Steinberg, 2011, p. 26).

The political dimension of our critical pedagogy of childhood requires developing and teaching this media literacy. In an era when children can instantaneously access diverse types of information, they need the ability to traverse this knowledge terrain in savvy and well-informed ways (Steinberg, 2011, p. 26).

Maudlin and Sandlin (2015) present three possible pedagogical mechanisms of popular culture associated with different understandings of pedagogy in educative processes through different theories and authors. The first mechanism, endorsed by the literature in critical pedagogy, tries to understand the individual and cultural processes of identification through the production, construction, and emancipation of popular culture. The second mechanism, that has its roots in the feminist and arts-based theoretical traditions, uses a metaphor of relation to comprehend how pedagogy work. A final mechanism is described in how it suggests that the most important pedagogical moments take place when an individual confronts their radical other.

Transfer mechanism

This is the predominant construction on how popular culture and pedagogy interact. Popular culture according to critical pedagogy authors is a commodified tool created to transform the population into a passive audience. Adorno and Horkheimer (2000) have referred to this process as a "culture industry", a term that is nowadays mainly associated with Hollywood productions.

It is essential to note that the basis of this approach lies in Marx's critical theory, which refers to the need to highlight the ideological constructs that justify forms of socio-economic oppression. Critical pedagogues aim to deconstruct these dominant ideologies through education, and for this purpose the analysis of cultural forms is a key element. As the consumption is passive, dominant ideologies pass on the different generations perpetuating oppressive social relations. The importance of understanding how this mechanism operates is that doing so the pedagogue can help the learner to detect and, possibly, interrupt the transmission of norms (Maudlin & Sandlin, 2015).

According to Giroux (2002), films and other forms of cultural productions operate so that audiences fail to detect the reproduction of situations that seem to be common sense, but which paradoxically may be part of a situation of oppression. The repetition of social norms is both normalised and promoted without the possibility of their being questioned. Giroux also mentions that this is due to the strategically designed absences and exclusions of certain contents that limit the range of meanings and information available to the public.

For Giroux (2003), the role of the critical pedagogue can be developed within cultural productions. From this position, the function of the critical pedagogue is centred on the ability to transmit critical cultural values strategically for deconstructing and rethinking theoretically how popular culture is articulated. Hence, through a change in the association of meanings, it is possible to work towards transforming and building a stronger democratic society.

As a result of the passive nature of consumerism, dominant beliefs are passed down through the generations, reinforcing repressive social relations. Through education, critical pedagogues hope to undermine these prevailing conceptions. The success in those educational processes “depends on the acquisition of particular knowledges and dispositions needed to engage in critical readings of popular culture that deconstruct hegemonic meanings through dialogue, relying on traditional, linear views of learning, progress, and civilization” (Maudlin & Sandlin, 2015, p. 373)

Aesthetic mechanism

In opposition to the transfer theory, feminist schools suggest that the rationality used by critical pedagogy often neglects deep-rooted interests that are based on European, white, male, middle-class, Christian, ableist and heterosexual ideals.

This theory criticises critical pedagogues for claiming the responsibility of stopping the transmission of the alienating contents from popular culture. Authors who defend this theory are particularly interested on the holistic, interpretative, and aesthetic aspects of pedagogy. Furthermore, they argue that learning from popular culture can be tentative and ambiguous.

Moreover, their aim is to analyse the relations that are established and the meanings that are transmitted through these relations. Their attention is focused “on those moments in which popular culture and its participants intersect and interact, where meaning is generated through those active and embodied interactions” (Maudlin & Sandlin, 2015, p. 374). Therefore, they consider these moments that the spectator and popular culture share, as where meanings can be extracted, and transformative learning can be enhanced.

Post human monstrous encounters mechanism

A third approach to how pedagogical processes can be developed through popular culture is what Maudlin and Sandlin (2015) have named Posthuman Monstrous Encounters. The authors who defend this position consider that significant learning occurs when people are confronted with elements of popular culture that break with the categories and operations of identity, language and image that have been established in society. In other words, the educational potential of popular culture lies in the way in which the viewer is provoked with examples that reject predefined traditional forms. These limitations imposed by society and inherited from previous generations are an obstacle to reimagining freedom and life.

An example illustrated by Maudlin and Sandlin, through Lewis and Kahn, are the possibilities of breaking these limits through the interaction in cultural productions of beings that fall into the category of human and animal, such as vampires, fairies, etc. and also through how they are represented.

These representations allow the viewer to acquire a critical look breaking with the traditional dualisms of human/non-human, self/other, left/right; thus, opening new possibilities of conceptualization of society.

Metodologia

El grau en pedagogia de la UdG té els seus inicis en el curs del 1973-74 sota les dependències del Col·legi Universitari de Girona (Centre adscrit a la Universitat Autònoma de Barcelona) i el lideratge del pedagog Josep Pallach. L'any 1992 la Universitat de Girona es consolida com a centre universitari i en aquell any acadèmic es fa oficial la creació de la Facultat de Ciències de l'Educació, actual Facultat d'Educació i Psicologia (FEP).

Els estudis de pedagogia eren una llicenciatura de segon cicle a la que tenien accés estudiants amb el títol de Mestre o Diplomatura en Educació social, o estudiants que havien cursat el primer cicle dels estudis de pedagogia en alguna altra universitat.

El grau en pedagogia com a tal es va començar a configurar a partir del 2006 amb la creació de la primera comissió per a l'elaboració del títol. Aquesta comissió va començar a traçar l'estructura del pla d'estudis del grau que es manté pràcticament tot actualment i és del que es farà l'anàlisi.

L'objectiu del treball és fer una anàlisi de la situació actual del Grau en Pedagogia a la UdG pel que fa als continguts per a fer una proposta d'incorporació dels continguts exposats al marc teòric, adaptant així el grau a les necessitats i inquietuds expressades pels alumnes i la societat en les enquestes i entrevistes que es mostren més endavant. Aquesta proposta es basa també en les paraules de l'actual coordinador i els excoordinadors del grau. A més, la proposta es relacionarà amb algunes assignatures seleccionades del grau, per això també es comptarà amb la informació aportada pel professorat sobre els continguts de les seves assignatures.

La metodologia del treball és mixta, però hi predomina la qualitativa, ja que la proposta té una base en l'anàlisi de tot el que han aportat els participants a través d'enquestes i entrevistes. La informació dels tres col·lectius participants s'ha recollit a partir d'una enquesta a l'alumnat, una enquesta al professorat d'unes assignatures seleccionades, entrevistes a l'actual coordinador i als tres anteriors coordinadors del grau, i, finalment, entrevistes semiobertes a l'alumnat de quart.

Enquesta a l'alumnat del grau

L'enquesta es va passar a tots els estudiants del grau a partir d'una difusió de la secretaria de la facultat i van contestar 47 persones. D'aquestes 47 persones, 4 estan a primer curs (8,5%);

14 estan a segon curs (29,8%); 11 estan a tercer curs (23,4%); i, 18 són alumnes de quart curs (38,3%).

Les preguntes van ser les següents:

Pregunta	Tipus de resposta	Justificació
Quin curs del Grau en Pedagogia estàs cursant?	Selecció múltiple (1, 2, 3 o 4)	Per valorar la trajectòria dels estudiants i la relació amb les respostes donades a les preguntes posteriors
Estàs estudiant pedagogia perquè no vas entrar a educació infantil o primària?	Selecció múltiple (sí / no)	Per valorar si les respostes a les preguntes posteriors estaven influenciades per aquest factor
Quin àmbit de la pedagogia creus que predomina en el pla d'estudis del grau?	Selecció múltiple (escolar, social, cultural o laboral)	Per valorar la opinió dels estudiants en la varietat del contingut obligatori del pla d'estudis
Quin àmbit de la pedagogia creus que predomina en les optatives del grau?	Selecció múltiple (escolar, social, cultural o laboral)	Per valorar la opinió dels estudiants en la varietat del contingut optatiu del Grau
De quin àmbit t'agradaria que hi hagués més assignatures?	Selecció múltiple (escolar, social, cultural o laboral)	Per valorar les inquietuds de l'alumnat en quant a àmbits d'actuació del pedagog
A quin àmbit et veus treballant com a pedagog/a?	Selecció múltiple (escolar, social, cultural o laboral)	Per valorar les necessitats de contingut en relació amb les expectatives laborals dels estudiants
Quins continguts trobes a faltar en el Grau en Pedagogia?	Resposta oberta	Per recollir opinions més concretes en relació als continguts del pla d'estudis del grau

Table 2: Preguntes de l'enquesta a l'alumnat del Grau. Font: elaboració pròpia.

Enquesta al professorat

L'enquesta al professorat no s'ha passat a tot el cos docent del Grau perquè s'ha delimitat a les assignatures que podien tenir una relació més estreta amb la temàtica del marc teòric. A més, també s'ha delimitat a les assignatures obligatòries i optatives del pla d'estudis d'aquest curs perquè no totes les optatives són fixes cada any acadèmic. Prèviament a l'enquesta, es va demanar al professorat seleccionat si podien facilitar els continguts de la seva assignatura per valorar-los en relació amb els continguts del marc teòric.

La selecció d'assignatures s'ha basat en les possibilitats de relació amb el marc teòric del treball. Bàsicament, si podien tenir algun lligam amb la pedagogia cultural o també en la

manera de treballar la capacitat de pensament crític. Aquesta selecció ha estat fonamentada a partir de la meua experiència cursant les assignatures, però també en la valoració dels continguts compresos en el disseny de l'assignatura, que em van facilitar els professors.²

Les preguntes de l'enquesta es divideixen en dos blocs. En el primer, més relacionat amb el contingut de l'assignatura es pregunta com classifiquen la seva assignatura dins dels àmbits de la pedagogia i sobre si imparteixen alguns continguts específics³. I el segon, sobre com treballen la competència del pensament crític dins l'assignatura, ja que és una de les competències més destacables a l'hora de treballar els continguts presentats en el marc teòric.

La primera pregunta al segon apartat desglossa la competència de pensament crític a diferents capacitats associades a la definició de la competència. La pregunta que es fa és *“Basat en el que els alumnes mostren en les activitats de la teva assignatura, en quina mesura creus que treballen les següents capacitats?”* I el professorat ha de respondre indicant un valor de l'1 al 7. La valoració s'ha fet de l'1 (mínim) al 7 (màxim) per trencar amb l'escala de valors tradicional de l'1 al 10 que, a vegades, té certes connotacions associades.

Les capacitats mencionades són les següents:

- **Capacitat comunicativa:** transmissió de coneixement de manera coherent i gramaticalment correcte; ús adequat del llenguatge a la situació que es planteja (ex: utilitzar llenguatge formal en la redacció d'un assaig); pertinència dels continguts que tracten els alumnes en relació als temes plantejats a l'aula;
- **Capacitat reflexiva:** interconnexió d'idees entre els continguts de l'assignatura i altres elements (d'altres assignatures o de la realitat); fer reflexions profundes sobre els temes de l'assignatura (ex: ser capaç d'identificar els diferents factors en una problemàtica); ser capaç de tenir en compte diferents punts de vista d'un tema
- **Capacitat resolutiva:** desenvolupar maneres creatives d'encarar un problema (ex: innovar a l'hora de resoldre una situació a partir de noves eines, combinacions de metodologies, etc.); comparar casos similars per poder resoldre la situació
- **Capacitat analítica:** utilitzar les fonts adequades per buscar informació del tema que s'està tractant; contrastar fonts per fer una aproximació més objectiva al problema

---

² Per veure assignatures en que el professorat va respondre l'enquesta, anar a Annex 1: Assignatures que han respost l'enquesta

³ Per veure els continguts específics seleccionats, anar a Annex 2: Bloc 1 de preguntes a l'enquesta al professorat (continguts)

La segona pregunta de l'apartat fa referència als materials presentats a l'alumnat al llarg del curs. Les fonts d'informació que el professorat presenta als estudiants es relaciona amb com fomentar la competència de pensament crític a través de la fiabilitat d'on s'obté la informació, però també en com es diversifica la manera de presentar la informació a les assignatures.

Finalment, la tercera pregunta de l'apartat té relació amb el mètode d'avaluació de l'assignatura que en funció d'un o d'un altre es pot potenciar més l'ús de les fonts mencionades anteriorment i, consegüentment, de la competència de pensament crític.

Entrevistes a la coordinació del Grau

Un dels elements transcendents del treball és entendre el perquè de l'estructura del pla d'estudis que presenta actualment el Grau. Per això, entrevistar les persones que han estat al capdavant de la coordinació des que es van iniciar els estudis era molt necessari per comprendre aquesta estructura. Les entrevistes són semiestructurades i de resposta oberta per convidar a l'entrevistat a esplaiar-se en les respostes.

Les persones entrevistades són, per ordre en què han estat a la coordinació, les següents: Jordi Feu, Carles Serra, Sílvia Mayoral i Edgar Iglesias (actual coordinador).

Les entrevistes estan dividides en un bloc introductori més tres blocs específics. En el bloc introductori es contextualitza l'etapa on la persona entrevistada va ser coordinador/a i es pregunta per les competències i capacitats que descriuen a un bon pedagog, per establir una relació amb els continguts del grau; en el primer bloc, es pregunta per l'estructura del pla d'estudis, pels canvis que hi ha hagut i per com es generen aquests canvis; en el segon bloc, es pregunta per les assignatures optatives; i, finalment en el tercer bloc, per possibles canvis i renovacions que es podrien proposar per millorar el pla d'estudis. Les preguntes es troben a Annex 3: Guió de preguntes de l'entrevista als coordinadors.

Entrevistes semiobertes a l'alumnat

Les entrevistes es van fer a 10 alumnes de l'últim curs de pedagogia. Es van fer tres entrevistes individuals i dues en grup, les quals es poden considerar grups de discussió perquè hi van participar en un grup tres persones i l'altre grup quatre persones. La decisió de fer les entrevistes així es va prendre per la poca disponibilitat dels entrevistats, i també arran que en les entrevistes individuals es va observar que les respostes podien ser més extenses si entre dos o més estudiants reflexionaven conjuntament sobre la pregunta (sense deixar de tenir dues o més respostes individuals).

Resultats

Estructura i objectius del grau a través dels coordinadors, la memòria del grau i el full de ruta

A partir de les entrevistes a les persones que han estat a la coordinació del grau i la consulta de documents relacionats amb l'estructuració del Grau (memòria vigent del Grau, 2010) (Full de ruta, 2009), s'ha establert un conjunt d'objectius que es volen assolir i s'ha recollit un seguit de valoracions per assolir aquests objectius.

En primer lloc, es va preguntar per les característiques que ha de tenir un bon professional de la pedagogia, per establir les capacitats i competències que s'han de potenciar des del Grau. Si ve aquestes poden variar en funció de l'àmbit d'actuació, les capacitats i competències transversals que es van considerar necessàries per al pedagog es van classificar en dos grups. En un primer grup es van agrupar les que tenien relació amb la capacitat d'anàlisi de la realitat, destacant la capacitat d'escolta activa i d'observació de la realitat. I en un segon grup, la capacitat de donar una resposta a l'anàlisi de la realitat, en el que es destaca saber treballar en equip, tenir els recursos suficients per aportar una proposta plausible a la situació analitzada. A més, totes aquestes capacitats i competències han d'anar orientades cap a processos de transformació social.

Per altra banda, segons la memòria del grau (2010) el disseny del pla d'estudis respon a la següent descripció de la figura del professional de la pedagogia i les dimensions que ha de tenir en compte a l'hora d'exercir:

El/la pedagogo/a es el especialista de los procesos educativos y de la formación. El ejercicio de la profesión de pedagogo/a implica el uso de instrumentos cognoscitivos, metodológicos y deontológicos para el diseño, planificación, diagnóstico, asesoramiento, dirección, coordinación, gestión, desarrollo y evaluación de proyectos e intervenciones en el ámbito educativo y formativo dirigidos a las personas a lo largo de toda su vida

La formación del pedagogo/a se fundamentará en el conocimiento, el respeto y la promoción de la Declaración Universal de los Derechos Humanos y de los derechos y libertades constitucionales y velará especialmente por la igualdad entre hombres y mujeres; por la no discriminación y la accesibilidad universal de las personas con discapacidad; por la inclusión de las personas que viven en situación de pobreza o marginación; y por la justicia y la

cooperación entre personas y pueblos. Para ello, el Plan de Estudios incluirá expresamente enseñanzas relacionadas con dichos valores.

(Memòria del Grau, 2010, p. 11)

A continuació, es va preguntar per com es podien promoure aquestes capacitats i competències dins del Grau, a partir de quines activitats, o dinàmiques es pot aconseguir que l'alumnat surti del grau havent assolit uns mínims en aquestes capacitats i competències destacades. Principalment, es parla de la necessitat de comunicació i coordinació entre les diferents assignatures per poder definir clarament quins continguts es tracten a cadascuna i així deixar més espai per un plantejament de com treballar aquestes competències. Actualment, tot i que les capacitats i competències estan escrites en la descripció de les assignatures, a vegades no és evident que es treballin a l'aula. Per això, una possible reestructuració d'alguns elements del pla d'estudis pot ajudar a assolir aquest objectiu.

L'excoordinador Carles Serra explica que el pla d'estudis es va pensar per donar als estudiants una bona base per a la comprensió de la realitat social, d'interpretar i llavors poder actuar, però amb la finalitat principal d'entendre; i les assignatures obligatòries del grau en principi permeten el desenvolupament d'aquestes capacitats i competències. Tanmateix, incideix en què hi ha certs continguts que hi haurien de ser més presents i potser des del primer curs.

L'actual coordinador, l'Edgar Iglesias, va comentar la intenció "d'engegar, de cara al futur, un espai de revisió en el qual els professors puguin discutir conjuntament alguns dels continguts del pla actual". A més, va destacar que, tot i que la revisió s'ha de promoure des del professorat, l'alumnat també ha de participar en aquest procés.

Per altra banda, en Jordi Feu va considerar que l'actual pla d'estudis, tot i ser revolucionari i únic en els seus inicis, ja s'havia amortitzat i potser és necessari un replantejament de com es treballen els continguts i les competències dins del grau. La seva proposta és la creació de càpsules o mòduls específics per a treballar continguts i competències de manera significativa i l'alumnat sigui conscient del que està aprenent.

Si ve un canvi estructural del pla d'estudis és una idea complexa que requereix canvis en la memòria, els mecanismes de revisió del grau com els fòrums permeten petits canvis en les assignatures obligatòries i optatives del grau.

Com diu la Sílvia Mayoral, moltes de les assignatures permeten aquesta adaptació dels seus continguts al context socioeducatiu actual. Tanmateix, aquests canvis potser han de ser més significatius si volen tenir un impacte real en l'alumnat.

Els fòrums és on es detecten aquestes necessitats de canvi, de duplicitat entre els continguts de diferents assignatures, de continguts que potser tindrien més sentit fer-los abans o després en el grau, etc. Aquests continguts alhora s'han de revisar per assegurar que continuen sent vigents amb els objectius marcats del grau. En el full de ruta (2009) es va descriure la voluntat de formar “ [...] pedagogs interessats per gairebé tot, atents a les novetats, curiosos, perquè la pedagogia és una professió de cultura.”, ja que “el pedagog ha de poder comprendre i seguir els avatars del món i la complexitat de la realitat social i natural; ha de tenir consciència de la situació del món i dels humans, i del pensament emergent. Ha de ser una persona que no solament transmet cultura, sinó que la viu i la produeix.” (p.3).

Els canvis estructurals en les assignatures obligatòries suposen una dificultat, però a través de les optatives es poden introduir continguts que es consideren oportuns pel pla d'estudis.

En la memòria del disseny del grau “1 La optatividad se presenta estructurada en 4 grandes itinerarios, que se corresponden con 4 de los campos posibles de profesionalización de los/las profesionales de la pedagogía. La realización de un mínimo de 24 créditos dentro de uno de dichos itinerarios daría derecho a un certificado acreditativo de la propia universidad.” (2010, p. 21). Seguint aquesta intenció, el plantejament de les optatives podria reconduir-se més cap a un sentit d'especialització i orientat a diferents sortides laborals (Silvia Mayoral, Carles Serra).

A més, a través de les optatives es podrien actualitzar els continguts del grau per coincidir més amb els interessos i motivacions de l'alumnat (Edgar Iglesias). Per això, s'hauria de facilitar l'accés a la creació de propostes de noves optatives per poder cobrir les àrees d'interès de l'alumnat.

En aquest sentit, en Jordi Feu considera que per tal de mantenir una qualitat en el conjunt de l'optativitat és necessari apostar per assignatures més fixes, que representin els diferents àmbits i permetin un cert grau d'especialització a l'alumnat en funció de la seva tria.

Relació d'algunes assignatures amb el marc teòric

A partir de la meua experiència cursant el grau, la informació sobre el contingut de les assignatures facilitat pels professors i l'enquesta que els vaig passar, he pogut establir algunes relacions amb tot l'exposat al marc teòric.

1. Dins de quin àmbit de la pedagogia situaries la teua assignatura? (escolar, social, cultural, laboral)
Es pot escollir més d'una opció.

8 respostes

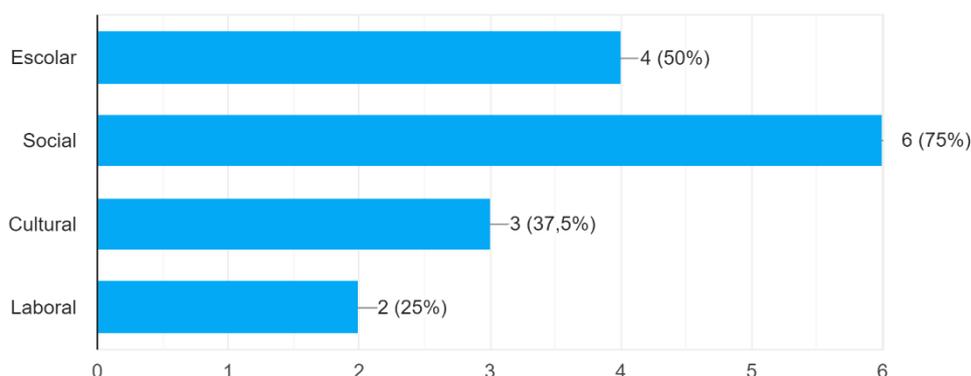

Figure 1: Àmbits en els quals es clasifiquen les assignatures seleccionades

La selecció d'assignatures es va fer pensant en aquelles que tenien tenir certa relació amb la pedagogia cultural, però tal com es mostra a la Figure 1 només el professorat de tres assignatures va considerar que la seva formava part de l'àmbit cultural de la pedagogia. Les assignatures són les següents: claus històriques del món actual; projectes artístics com a recurs socioeducatiu; i pedagogia del lleure. És cert que no tot el professorat al qual se li va enviar l'enquesta va respondre i que, potser, de les assignatures més específiques de l'àmbit cultural no tinc dades.

A partir de la segona pregunta de l'enquesta, es va poder comprovar la falta de connexió d'uns continguts específics que han anat guanyant una rellevància significant aquests darrers anys⁴. En els únics continguts en què trobem una representació superior és en els que relacionen la influència de les xarxes socials en les relacions socials i, en els de sobre la influència dels mitjans de comunicació en la mentalitat de la societat.

⁴ Veure resultats a Annex 6.1: continguts específics

A l'Annex 6.2: fonts emprades a l'assignatura es mostren els resultats de la pregunta “*Quines fonts d'informació utilitzes a la teva assignatura?*”. Aquesta pregunta, estrictament relacionada amb la qualitat (pel que fa a veracitat) d'informació d'aquestes fonts és d'especial interès a l'hora de treballar el pensament crític. Com es pot veure, la font més emprada en aquestes assignatures universitàries són els llibres o capítols de llibres, seguit d'articles científics, pàgines web d'àmbits concrets (especialitzades), i articles d'opinió. Contràriament, la font menys feta servir per les assignatures representades són les pàgines web generalistes. En relació amb el pensament crític, més que l'origen de les fonts, és la interpretació que se'n fa d'aquestes. Tanmateix, es pot considerar important l'origen d'aquestes fonts quan el que es valora és la fiabilitat i la veracitat de la informació que comparteixen, a les pàgines web generalistes sovint els falta un origen fiable o conegut de les dades.

Per valorar la competència de pensament crític, es van desglossar les capacitats que estaven implícites en la definició de la competència. A continuació, es presenta la valoració dels professors de si treballen o no les capacitats intrínseques en el pensament crític. Les respostes de l'enquesta es poden trobar a l'Annex 6.3: grau de treball d'algunes capacitats dins l'assignatura.

A la pregunta sobre en quina mesura unes certes capacitats (associades amb la competència de pensament crític) es treballen a classe, en funció del que els alumnes mostren en les activitats. La capacitat més treballada en les assignatures seleccionades és la d'interconnectar idees entre els continguts de l'assignatura i altres elements de la societat o d'altres assignatures (Figure 2). Cinc professors van indicar un 7, que indica que l'alumnat demostra dominar aquesta capacitat. Una altra capacitat en la qual cinc professors van indicar un 7, va ser la capacitat de tenir en compte diferents punts de vista en una temàtica o situació (Figure 3).

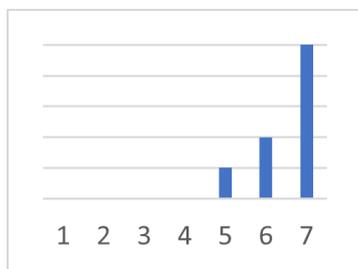

Figure 2: capacitat d'interconnectar idees entre els continguts de l'assignatura i altres elements de la societat o d'altres assignatures. Font: elaboració pròpia

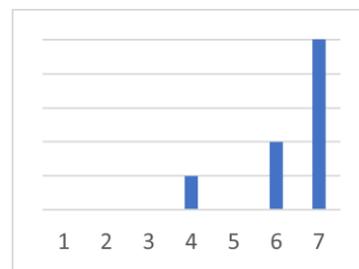
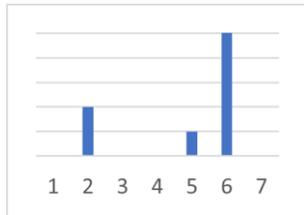
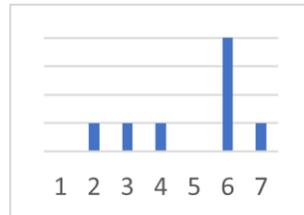

Figure 3: capacitat de tenir en compte diferents punts de vista en una temàtica o situació. Font: elaboració pròpia

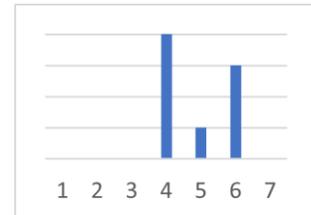
Per altra banda, les capacitats menys treballades a l'aula o que l'alumnat mostra tenir menys domini són la utilització de fonts adequades per a buscar informació (Figure 4), la de contrastar aquestes fonts (Figure 5), i, la de comparar casos similars per a resoldre situacions (Figure 6). Tanmateix, les fonts que es presenten a les assignatures són majoritàriament fonts adequades pel context acadèmic.

Figure 4: capacitat d'utilitzar les fonts adequades per buscar informació del tema que s'està tractant. Font: elaboració pròpia.

Figure 5: capacitat de contrastar fonts per fer una aproximació més objectiva al problema. Font: elaboració pròpia.

Figure 6: capacitat de comparar casos similars per poder resoldre la situació. Font: elaboració pròpia.

Pel que fa a l'avaluació, la majoria d'assignatures consten d'un treball d'una temàtica relacionada amb el que s'ha treballat a classe que acostuma a triar l'estudiant. A més, hi ha assignatures on es fa un examen amb preguntes específiques, d'altres amb preguntes de resposta oberta i, algunes assignatures que es fan debats, fòrums de discussió, seminaris, entre d'altres. La majoria de mètodes d'avaluació són compatibles amb l'exercitació de la competència de pensament crític, ja que tenen una finalitat reflexiva i alhora permeten la contextualització del que s'ha treballat a l'aula.

Consideracions de l'alumnat

A partir d'una enquesta, passada a tot l'alumnat del grau, i un seguit d'entrevistes a companys de classe, estudiants de l'últim curs, he pogut extreure un seguit de percepcions compartides entre els estudiants del grau.

A continuació es presenten primer els resultats de l'enquesta:

Quin àmbit de la pedagogia creus predomina en el pla d'estudis del grau?
47 respostes

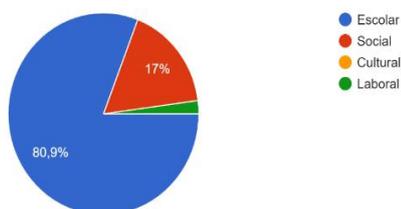

Figure 7: representació dels diferents àmbits en les assignatures obligatòries del grau. Font: enquesta d'elaboració pròpia.

Quin àmbit de la pedagogia creus predomina en les optatives del grau?
47 respostes

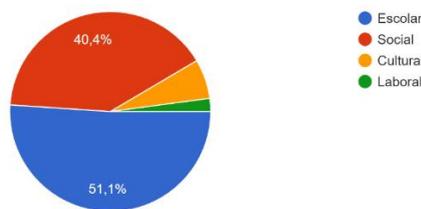

Figure 8: representació dels diferents àmbits en les assignatures optatives del grau. Font: enquesta d'elaboració pròpia.

En la pregunta sobre l'àmbit que predomina en el pla d'estudis (Figure 7), referint-se principalment a les assignatures obligatòries del Grau, l'alumnat coincideix que l'àmbit més representat és l'escolar seguit del social.

Pel que fa a les optatives (Figure 8), la meitat de l'alumnat representat considera que continua predominant l'àmbit escolar, però el 40,4% d'ells considera que l'àmbit social és del que hi ha més oferta. Respecte als àmbits cultural i laboral, hi ha un cert increment en la representació, però continuen sent minoritaris.

De quin àmbit t'agradaria que hi hagués més assignatures?
47 respostes

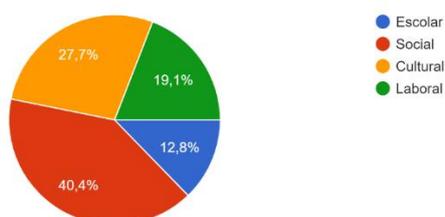

Figure 9: preferències de l'alumnat pel que fa als diferents àmbits de la pedagogia

Quan es va preguntar per les preferències respecte als àmbits (Figure 9) l'alumnat va indicar el seu interès pels àmbits social, cultural i laboral, per davant de l'escolar. Tot i que aquests resultats poden estar condicionats pel fet que si hi ha una sobrerrepresentació d'un àmbit la voluntat de l'alumne és escollir-ne un altre, no podem passar per alt l'interès dels estudiants en formar-se amb més aprofundiment en aquests àmbits.

En relació amb la pregunta sobre quins continguts troben a faltar en el grau he dividit les respostes en dos blocs principals: nous continguts i continguts relacionats amb la pràctica professional⁵. La divisió aquesta és causada per la recurrència de respostes relacionades amb la sensació dels estudiants de no sentir que estan prou preparats per al món laboral.

Nous continguts

Una de les característiques del Grau és la base teòrica que proporciona, especialment pel que fa a la història de la pedagogia i de l'educació a Catalunya. Tanmateix, l'alumnat considera que aquesta base està condicionada per la tradicional visió heteropatriarcal i euro-cèntrica de la societat i demanen que s'afegeixi el pensament de pedagogues i de pedagogies des d'una perspectiva feminista, a més de considerar també pedagogies no occidentals en el pla d'estudis.

També s'exposa la necessitat de conèixer més diversitat de col·lectius com persones amb trastorns mentals, addiccions o gent gran. Així com d'escapar una mica dels àmbits que predominen com són l'escolar i el social, per poder explorar la pedagogia en altres contextos.

En referència amb el punt anterior, l'alumnat menciona l'interès per considerar pedagogies modernes en el pla d'estudis i les arts com a recurs socioeducatiu. També la necessitat de tractar fenòmens socials emergents (o no tan emergents) com les xarxes socials, la diversitat cultural i la construcció d'identitats.

Continguts relacionats amb la pràctica professional

Les demandes de l'alumnat en aquest bloc van majoritàriament encarades a la necessitat de tenir més eines per a la pràctica professional, però també expressen l'interès per un tipus de continguts més pràctics (i no tan teòrics com consideren que són actualment). A més, també expressen la necessitat d'estratègies d'intervenció i diagnòstic, especialment aquells que es volen dedicar a l'àmbit social i escolar. També es manifesta la necessitat d'una aplicació

---

⁵ Les respostes sense processar es troben a l'Annex 5: Respostes a la pregunta oberta de l'enquesta a l'alumnat

pràctica més aprofundida en els àmbits de pedagogia laboral i pedagogia cultural, ja que tenen poc pes respecte a continguts al llarg de la carrera i les possibilitats laborals són bastant àmplies.

Una altra demanda és la possibilitat de tenir contacte amb exalumnes o més professionals de la pedagogia per així tenir una idea més real de la figura del pedagog; tanmateix, això ja és un element que s'inclou en alguna assignatura com "L'exercici professional de la pedagogia" de primer curs.

Finalment, també es considera que la gran diversitat d'àmbits en els quals podem trobar la figura del pedagog s'hauria de poder experimentar a través de les pràctiques i que la limitació d'un sol lloc fa que els estudiants perdin l'oportunitat de conèixer altres espais on pot treballar el pedagog.

Entrevistes

En les entrevistes a l'alumnat de 4t curs, les respostes són força unànimes i, per tant, considero que són significants perquè les persones entrevistades tenen perfils diferents dins la promoció 2018-22.

En primer lloc, la valoració general del Grau és positiva (la majoria tornarien a escollir el Grau si tinguessin l'oportunitat de tornar a ara fa quatre anys) on es destaca la rellevància del coneixement teòric que s'adquireix al llarg de la carrera, però també es fa menció a la falta de continguts pràctics i centrats en l'exercici professional de la pedagogia.

Pel que fa als punts forts del Grau, les opinions divergeixen més perquè es toquen diversos àmbits, però un element mencionat per tots els alumnes és el professorat. Es valora molt la seva proximitat i passió per les assignatures que ensenyen. També algun alumne destaca la diversitat d'assignatures que aporten una mirada més global de la societat i, tracten temes que permeten obrir debats a l'aula.

A continuació es va preguntar pels canvis que els agradaria fer en el Grau. La majoria de companys mencionen la repetició d'alguns continguts en diferents assignatures i la necessitat d'actualitzar-los. També es menciona la falta de relació que algunes assignatures tenen amb el món de la pedagogia i, especialment, en la manera que es duen a terme metodològicament. A més, es considera que l'ordre en què es presenten algunes assignatures al llarg dels anys no té sentit i potser s'hauria de revisar. Un exemple que s'ha comentat notòriament és l'assignatura de bases de la investigació, que es fa en el segon semestre del segon curs i des de primer es

demana als estudiants que sàpiguen fer treballs seguint les normes bibliogràfiques establertes per l'acadèmia (continguts específics de l'assignatura de bases).

Una preocupació compartida pels diferents estudiants és la preparació per una entrada imminent al món laboral. En aquest sentit, els estudiants consideren que el contingut de les assignatures podria tenir una relació més estreta amb la pràctica professional i alhora oferir més eines i recursos per a exercir en un futur.

Un dels altres temes pels quals es va preguntar a l'alumnat va ser sobre si consideren que les assignatures obligatòries del Grau tenen una relació evident amb el que passa a la societat actual.

Una primera anècdota comentada per un parell d'alumnes va ser quan la professora de l'assignatura de dret va adaptar les seves explicacions i els seus exemples de les teories del dret a la situació excepcional de la pandèmia que acabava de començar. Aquest és un exemple del dinamisme que l'alumnat considera que el Grau hauria de tenir i que li manca. Si bé és cert que algunes assignatures toquen temes rellevants socialment com pot ser el racisme, els estudiants consideren que es tracten de manera molt generalitzada i descontextualitzada. Per altra banda, també consideren que s'han d'actualitzar molts continguts perquè vivim en una societat que canvia constantment i poder adaptar-se a aquests canvis és un element que consideren primordial a l'hora de ser pedagogs.

A partir d'aquí es va preguntar més específicament per com s'havien d'actualitzar aquests continguts. La contextualització dels continguts ha de passar per una aplicació pràctica del que es veu a l'aula, no reflexionar sobre el que passa en la societat sinó que l'alumnat necessita eines per a fer front a aquestes situacions. També, partint de les característiques de la Universitat de Girona, poder relacionar el que es treballa a classe amb situacions que passen a la ciutat, província o, fins i tot a Catalunya o al conjunt de l'Estat, pot ser de gran valor per l'alumnat perquè majoritàriament acabaran treballant en un context similar.

Tal com s'ha comentat prèviament, una altra demanda de l'alumnat és poder conèixer pedagogies més modernes i actuals, i des d'una perspectiva feminista a través de dones referents. A més, algun alumne també fa menció al fet que la tradicional perspectiva eurocèntrica comença quedar obsoleta en un context de multiculturalitat.

Pel que fa a les optatives que el Grau ofereix, l'alumnat mostra certa decepció amb elles. Alguns alumnes consideren que hi ha una varietat satisfactòria en l'oferta, però que a la pràctica la

majoria tenen contingut que s'aplica a l'àmbit de l'educació formal; d'altres consideren que falta varietat, especialment per les persones que no estiguin interessades en el món escolar. Tanmateix, l'opinió més compartida és la poca funcionalitat d'aquestes assignatures i el desajust de les seves expectatives (sovint basades en el nom de l'assignatura) i la realitat del que llavors acaba essent.

Finalment, es va preguntar per quina optativa crearien si poguessin (fet que l'alumnat no era coneixedor de tenir aquesta possibilitat). Els suggeriments de l'alumnat estan molt relacionades amb l'àmbit artístic, però també hi ha un gran interès per l'aplicació de l'art com a teràpia. A més, també es fa menció a la creació d'optatives més relacionades amb la societat actual i com encarar-la, sobre corrents educatius actuals i sobre el context educatiu actual.

A partir dels resultats s'ha pogut evidenciar que els continguts exposats en el marc teòric no hi són en el grau. Alhora, l'alumnat demana una actualització en algunes temàtiques i en la manera de fer les classes, i adaptar els continguts del grau a les necessitats actuals. La rellevància de la cultura popular en els joves pot utilitzar-se per aconseguir aquest canvi i motivar els alumnes a diversificar la seva manera d'aprendre. Per això, a continuació es presentarà una proposta d'incorporació dels continguts del marc teòric en l'actual pla d'estudis del grau.

Proposta d'incorporació

El pla d'estudis del grau en pedagogia té molts punts forts, però també presenta una certa necessitat d'actualització per continuar formant promocions d'estudiants amb el sentit que s'observa en els objectius de la memòria del grau. Per fer-ho, una revisió dels continguts és necessària, però també s'ha de tenir en compte què es fa per promoure les competències que hauria de tenir l'estudiant en graduar-se.

La rellevància en la societat actual dels continguts explorats en el marc teòric és notòria i, la necessitat d'actualització d'alguns continguts del grau en pedagogia s'ha evidenciat a partir de l'anàlisi del pla d'estudis i, les opinions i propostes de l'alumnat i els coordinadors del Grau. Per això, crec que és important, com a futura pedagoga, fer un inici de proposta d'incorporació de les possibilitats de la cultura popular en el Grau en Pedagogia de la UdG. Aquesta proposta presentada a continuació té dos camins: en primer lloc, la consideració d'incorporar els continguts en algunes de les assignatures seleccionades per a l'anàlisi per la seva relació amb els que s'ha exposat en el marc teòric; i, en segon lloc, la proposta de creació d'una assignatura optativa nova amb aquests continguts.

Com a part d'assignatures

En primer lloc, la següent proposta és més una exemplificació d'aplicacions pràctiques del marc teòric en les actuals assignatures del grau, que no pas una suggerència de canvi, ja que es basa únicament en els continguts proporcionats pels professors i no en la manera de treballar aquests continguts.

Un exemple, ja en ús, de materials audiovisuals com a recurs educatiu és el visionat de la pel·lícula *El petit salvatge* a l'assignatura *Aproximació el fenomen educatiu*. En el seminari de l'assignatura es fa un anàlisi de la pel·lícula per reflexionar sobre la condició salvatge humana, la biotecnologia i sobre el període intermedi d'educació en el que ens trobem. El plantejament de l'activitat és també interessant, ja que el visionat de la pel·lícula es fa a casa, es responen unes preguntes proporcionades pel professor, i a l'aula es fa una discussió en grups petits. Finalment, es comparteixen les conclusions a tot el grup gran.

Algunes de les incorporacions que podrien considerar-se en altres assignatures per treballar continguts específics són les següents.

En l'assignatura de *Claus històriques del món actual*, es treballen continguts sociopolítics des de diferents perspectives que han influït d'alguna manera a que la societat actual sigui com és. Un dels blocs que es treballen són les diferents guerres que, des del s. XX, han tingut influència en les relacions entre països i al desenvolupament de les diferents ideologies de l'espectre polític. Per treballar aquest bloc sortint de l'explicació acompanyada amb powerpoint, hi ha diferents títols de pel·lícules que poden fer-se servir per generar un debat a l'aula. Especialment si el debat es vol fer entorn qui i com explica la història, quines idees el discurs dominant vol que ens arribin d'aquests esdeveniments, i, per què dins de certs sectors es promou l'oblit del passat i les conseqüències d'oblidar certs esdeveniments.

Un altre ús de la cultura popular en aquesta assignatura seria utilitzar l'evolució (lluitada i demanada per l'audiència) de la representació femenina i dels diferents col·lectius tradicionalment minoritaris o estereotipats en diversos personatges de pel·lícules i sèries de televisió.

Com hem vist la cultura popular, especialment a través de mitjans audiovisuals, forma part de la vida dels joves. Poder utilitzar aquest element com a recurs en un context concret, ja sigui per establir relacions de confiança amb els joves o, per crear dinàmiques d'aprenentatge, pot permetre al professional de la pedagogia abordar situacions d'una manera més assertiva. Això es podria utilitzar a l'assignatura optativa de *La joventut avui: noves formes culturals i de socialització*. A més, la cultura popular és una de les formes de consum cultural que ha crescut de manera exponencial aquests últims anys i, la seva presencialitat en el nostre dia a dia genera aquestes noves dinàmiques de socialització.

Les possibilitats són infinites i, la cultura popular es pot introduir a les assignatures com a manera diferent de treballar certs continguts, però també pot utilitzar-se com a contingut en sí.

A continuació es presenta una proposta per treballar la cultura popular com a contingut.

Com a assignatura optativa nova

Una de les coses que he descobert fent aquest TFG ha estat la possibilitat de creació de noves optatives, informació molt desconeguda pels estudiants. Per això, he considerat la possibilitat de proposar unes bases per a la creació d'una assignatura optativa nova.

A l'hora de pensar quins continguts han d'haver-hi en aquesta optativa, s'ha tingut en compte les opinions que l'alumnat va proporcionar a través de les enquestes i entrevistes. Que l'assignatura estigui enfocada a la pràctica educativa és clau per a la utilitat dels estudiants, per

això es proposa que els continguts d'aquesta optativa estiguin enfocats a les possibilitats d'aprenentatge de la cultura popular. Un dels elements que no s'ha pogut desenvolupar de manera profunda en aquest treball és la posada en pràctica de les pel·lícules i sèries de televisió com a recurs socioeducatiu. Tanmateix, l'aproximació teòrica que es fa sobre les possibilitats de la cultura popular també considero que s'hauria d'incloure en el disseny d'aquesta optativa per introduir i destacar la rellevància actual en la societat.

Una altra consideració que s'ha tingut en compte és la necessitat de la facultat d'oferir assignatures en anglès i, alhora, la necessitat dels estudiants de millorar les seves competències en aquesta llengua. Per això, aquesta optativa hauria d'oferir-se en anglès. Com s'ha mostrat en el marc teòric, la millora en competències lingüístiques a partir del consum de cultura popular en l'idioma que s'està aprenent és evident, i, també, la literatura acadèmica d'aquest àmbit és principalment en anglès. La proposta que es presenta a continuació és en català, però es podria adaptar a l'anglès per satisfer aquesta necessitat.

PROPOSTA DE DISSENY D'UNA ASSIGNATURA OPTATIVA	
Objectius:	
<ul style="list-style-type: none"> - Aprendre a utilitzar produccions culturals com a recurs educatiu - Promoure la competència de pensament crítica a través de les produccions culturals - Fer un anàlisi introspectius dels nostres hàbits de consum de cultura popular - Reflexionar sobre la influència de la cultura popular en la societat 	
Competències:	Capacitats associades:
Pensament crític	Reflexiva: raonar i indagar cognoscitivament el món exterior i els estats interns de la ment i la sensibilitat.
	Introspectiva: meditar o pensar sobre un mateix, sobre com és un mateix, com actua i quins són els seus motius
	Crítica: utilitzar fonts d'informació adequades i comparar-les per fer una aproximació més objectiva al problema

Comunicativa	Expressió oral i escrita: ús adequat del llenguatge, interconnexió d'idees entre els continguts de l'assignatura i altres elements
	Transmetre idees: pertinència dels continguts en relació als temes plantejats a l'aula
	Correcció gramatical: transmissió de coneixement de manera coherent i ortogràficament correcte
Continguts	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Introducció al fenomen “streaming” <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Evolució de les plataformes de reproducció audiovisual 1.2. Presencialitat dels continguts audiovisuals al nostre dia a dia 1.3. Classificació dels continguts audiovisuals 2. Influència de la cultura popular <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Discursos representats a la pantalla 2.2. Representació, autopercepció, autoestima. 2.3. Impacte en les relacions socials 3. La cultura popular a l'aula <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Què podem aprendre? 3.2. Com ho podem aprendre? 3.3. Ho posem en pràctica 	
Avaluació: la proposta d'avaluació consisteix en tres activitats que permeten treballar les competències i els continguts que s'han mencionat anteriorment.	
Activitat 1: El primer dia de classe es farà una reflexió en relació als coneixements previs que té l'alumnat envers els temes que es tractaran a l'assignatura. Aquesta reflexió inicial servirà perquè en el treball final de l'assignatura l'alumnat l'agafi de referència per fer una valoració del que ha après al llarg del curs. El treball final de l'assignatura, per tant, serà una reflexió del que s'ha après al llarg del curs d'unes 1500-2000 paraules.	

Rubrica d'avaluació:

	%	Expert (4)	Avançat (3)	Aprenent (2)	Novell (1)
Capacitat de valorar l'aprenentatge personal	30	Fa una reflexió profunda sobre el seu aprenentatge acompanyada d'exemples significatius	Demostra que sap reflexionar sobre el seu aprenentatge	Mostra la capacitat d'introspecció, però la reflexió és molt superficial	Hi ha un intent de valorar el que ha après a l'assignatura
Capacitat per connectar l'assignatura amb el context actual	30	Connecta de manera significativa i assertiva els continguts de l'assignatura	Connecta satisfactòriament els continguts i ho fa de manera coherent	La connexió que fa dels continguts de l'assignatura és correcte	La connexió dels continguts de l'assignatura no és significativa
Capacitat per aportar diferents perspectives a la reflexió	25	Es complementa la introspecció amb idees d'altres autors de manera pertinent i demostrant una comprensió del contingut	Hi ha citacions d'altres autors que encaixen amb la reflexió que es fa	Hi ha aportacions de fons externes, però no acaben d'adequar-se amb els continguts de la reflexió	No hi ha aportacions externes o no són significatives
Correcció ortogràfica, claredat i coherència.	15	Excel·lent	Bona	Adequada	Suficient

Activitat 2: Durant les sessions es visualitzaran dues pel·lícules (a casa) per exemplificar la teoria. D'aquestes pel·lícules es farà un treball a classe mitjançant grups de discussió. A partir del que s'ha parlat en els grups de discussió l'alumnat entregará un petit resum amb les idees que ha considerat més interessants.

Avaluació: l'activitat es valorarà com a feta (10) o no feta (0), tanmateix pot no obtenir-se la màxima puntuació (10) si la correcció ortogràfica o la claredat del redactat és insuficient.

Activitat 3: L'alumnat prepararà uns aprenentatges específics per aprendre a través d'una sèrie de televisió. S'haurà de contextualitzar la sèrie i exemplificar els continguts a aprendre a través d'escenes o capítols. Aquest treball serà en grup i s'haurà de fer una presentació oral davant dels companys.

Avaluació: Una part de l'avaluació la faran els alumnes valorant el treball en grup i posant-se la nota de la seva participació en el treball. I l'altra part serà sobre la presentació oral, on es valorarà la capacitat d'expressió oral, la coherència dels continguts i els recursos emprats.

Rúbrica de la presentació	%	Expert (4)	Avançat (3)	Aprenent (2)	Novell (1)
Capacitat d'expressió oral	30	S'expressa amb claredat, aconsegueix captar l'atenció del públic i domina el llenguatge no verbal	Sap expressar-se bé i té un cert domini del llenguatge no verbal	S'expressa adequadament, li falta connectar amb el públic	Ha de millorar la manera en que exposa oralment
Coherència dels continguts	30	El que exposa té coherència i la seva manera d'exposar-ho ajuda a la seva comprensió	La coherència amb que s'exposa és correcte	Es pot entendre l'exposició, però falta coherència	La falta de coherència no permet la comprensió de l'exposició
Recursos emprats	25	Els recursos són originals, pertinents i ajuden a la comprensió de l'exposició	Els recursos són pertinents i ajuden a la comprensió de l'exposició	Els recursos són adequats i el seu ús és correcte	Els recursos no aporten res a l'exposició
Correcció ortogràfica	15	Excel·lent	Bona	Adequada	Suficient

Aportació al bagatge de coneixement de la pedagogia

La principal aportació d'aquest treball al bagatge de coneixement de la pedagogia és en la seva base, a partir de l'anàlisi del pla d'estudis del grau. Crec que és important que els canvis comencin en l'arrel i, en aquest, cas l'arrel dels pedagogs és el grau en pedagogia. El conjunt del treball és una petita anàlisi de l'actual pla d'estudis del grau a la UdG i dels continguts de les diferents assignatures. El més interessant d'aquesta anàlisi és la participació dels tres col·lectius que participen, majoritàriament, en el grau: els coordinadors, els professors i l'alumnat.

Les opinions d'aquestes persones ens poden guiar a l'hora de pensar en els possibles canvis que s'han de fer en el pla d'estudis, i en com podem millorar la base dels futurs professionals de la pedagogia.

Per altra banda, en el marc teòric es mostren les diferents interpretacions del terme cultura popular que pot contribuir definir el significat en relació amb la pedagogia. També s'aprofundeix en les possibilitats educatives de la cultura popular, en especial de les pel·lícules

i sèries de televisió, que cada vegada tenen més rellevància en la societat i atrauen de manera significativa als joves. I, finalment, les exemplificacions del marc teòric poden ser d'utilitat a l'hora de plantejar-se com incorporar la cultura popular com a eina d'aprenentatge a l'aula.

Limitacions i possibles futures ampliacions de la recerca

El tema tractat és un tema molt ampli que he tractat de manera general per donar una visió global, però que es pot especialitzar de maneres molt diferents. Un exemple seria centrar-se en la qualitat pedagògica dels programes infantils i explorar el debat sobre a quina edat es poden introduir les pantalles als infants; o per altra banda, explorar el fenomen que generen certes pel·lícules o sèries de televisió i quina influència tenen en la població.

En primer lloc, el fet més limitant a l'hora de desenvolupar el marc teòric ha estat la falta de literatura acadèmica actualitzada entorn al tema escollit. Això també ha fet que hagi hagut de reestructurar el treball i adaptar-lo a la informació que tenia disponible. Buscar la informació pel marc teòric ha ocupat moltes hores des de l'inici fins al final del treball i això ha fet que hagi de reduir algun dels apartats que volia tractar en aquest. Un exemple és que en l'apartat sobre què podem aprendre de la cultura popular, es volia incloure un subapartat relacionat amb l'autoestima i autopercepció que generen aquests productes culturals.

Per altra banda, a l'anàlisi del grau crec que de la manera que he acabat utilitzant els resultats de l'enquesta podria haver-la passat a tots els professors de les assignatures del grau per tenir més informació sobre com es treballa la competència de pensament crític a l'aula i, alhora, hagués pogut donar més exemples d'incorporació dels elements del marc teòric en diferents assignatures a l'apartat de la proposta.

Finalment, considero que hi ha hagut un desajust entre tot el que volia mostrar en aquest treball i el temps per fer-lo. La proposta havia de ser el disseny complet d'una assignatura optativa del Grau, però al final només he pogut exposar els aspectes que he considerat més rellevants d'aquesta.

References

- Adorno, T. W., & Horkheimer, M. (2000). The culture industry: Enlightenment as mass deception. In J. B. Schor & D. B. Holt (Eds.), *The consumer society reader* (pp. 3–19). New York, NY: New Press.
- Barak, M., Ashkar, T., & Dori, Y. J. (2011). Learning science via animated movies: Its effect on students' thinking and motivation. *Computers & Education, 56* (3), 839–846.
<https://doi.org/10.1016/j.compedu.2010.10.025>
- Bauman, Z. (2000). *Liquid modernity*. Polity Press; Blackwell.
- Benigni, R. (1997). *Life is Beautiful*. Cecchi Gori Group.
- Bennett. (1980). Popular Culture: A Teaching Object. *Screen Education, 34*, 18.
- Benson, R. (1997). The One Where Monica and Richard Are Just Friends (No. 3x13). In *Friends*. NBC.
- Buck-Morss, S. (2000). Dreamworld and catastrophe. *The Passing of Mass Utopia in East and West*.
- Cheung, C.-K. (2001). The use of popular culture as a stimulus to motivate secondary students' English learning in Hong Kong. *Oxford University Press, 55*(1), 55–61.
<https://doi.org/10.1093/elt/55.1.55>
- Collins, K. (2012). Strategies for Using Pop Culture in Sport Psychology and Coaching Education. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance, 83*(8), 20–31.
<https://doi.org/10.1080/07303084.2012.10598824>
- Crossman, A. (2019, September 12). *How Did Pop Culture Originate?* ThoughtCo.
<https://www.thoughtco.com/popular-culture-definition-3026453>
- Culture. (2022). In *Cambridge University Press*.
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/culture>
- Da Vinci, L. (1503). *Mona Lisa* [Oil on polar paper].
- di Palma, M. T. (2009). Teaching Geography Using Films: A Proposal. *Journal of Geography, 108*(2), 47–56. <https://doi.org/10.1080/00221340902967325>

- Dittmann. (2016, August 12). Understanding Social Class as Culture. *Behavioral Scientist*.
<https://behavioralscientist.org/understanding-social-class-as-culture/>
- Dominick, N. (2018). *Here Are 19 Times 'Friends' Actually Crossed Over Into Other TV Shows*.
 BuzzFeed. <https://www.buzzfeed.com/noradominick/friends-crossed-over-into-other-tv-shows>
- Donaghy, K. (2014). *How can film help you teach or learn English? | British Council*. British Council.
<https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/how-can-film-help-you-teach-or-learn-english>
- El espectador 2.0: ¿cómo es y qué quiere de la televisión?* (2018, May 16). El blog de Orange.
<https://blog.orange.es/consejos-y-trucos/el-espectador-2-0-como-es-y-que-quiere-de-la-television/>
- Germano, W. P. (1999). *The practice of cultural analysis: Exposing interdisciplinary interpretation* (M. Bal, Ed.). Stanford University Press.
- Giroux, H. A. (2002). From “manchild” to “baby boy”: Race and the politics of selfhelp. *JAC*, 22, 527–560.
- Giroux, H. A. (2003). *Public spaces, private lives: Democracy beyond 9/11*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield
- Giroux, H. A. (2004). Cultural studies, public pedagogy, and the responsibility of intellectuals. *Communication and Critical/Cultural Studies*, 1(1), 59–79.
<https://doi.org/10.1080/1479142042000180926>
- Giroux, H. A., & Pollock, G. (2011). Is Disney good for your kids? How corporate media shape youth identity in the digital age. In S. R. Steinberg (Ed.), *Kinderculture: The Corporate Construction of Childhood* (3rd ed.). Westview Press.
- Gramsci, A. (2009). La cuestión de los jóvenes. *Obras de Antonio Gramsci: Los Intelectuales y La Organización de La Cultura*, 2.

- Grindstaff, L. (2008). Culture and Popular Culture: A Case for Sociology. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 206–222.
- Hooper, T. (2012). *Les Misérables*. Universal Pictures.
- Kidd, D. (2017). Popular Culture. *Obo, Sociology*. <https://doi.org/10.1093/obo/9780199756384-0193>
- Kobiela, D., & Welchman, H. (2017). *Loving Vincent*. Altitude Film Distribution.
- Koyfman, S. (2021). *How To Use Movies To Learn A Language*. Babbel Magazine.
<https://www.babbel.com/en/magazine/use-foreign-movies-for-language-learning>
- L'alumnat i el professorat dels estudis de Pedagogia. (2009). *Full de ruta*.
- Learning Languages Through Movies at Any Skill Level*. (2015, January 19). FluentU Language Learning. <https://www.fluentu.com/blog/learning-language-through-movies/>
- Lennon, J. (1971). *Imagine* [Song].
- Long, M., Steinke, J., Applegate, B., Lapinski, M. K., Johnson, M. J., & Ghosh, S. (2010). Portrayals of male and female scientists in television programs popular among middle school-age children. *Science Communication*, 32(3), 356–382.
<https://doi.org/10.1177/1075547009357779>
- Macedo, D. P., & Steinberg, S. R. (2007). *Media Literacy: A Reader*. Peter Lang.
- Marín-Montín, J. (2004). Educational values of sports in films. *Comunicar*, 12(23), 109–113.
<https://doi.org/10.3916/c23-2004-18>
- Maudlin, J. G., & Sandlin, J. A. (2015). Pop Culture Pedagogies: Process and Praxis. *Educational Studies*, 51(5), 368–384. <https://doi.org/10.1080/00131946.2015.1075992>
- McTeigue, J. (2005). *V for Vendetta* [Dystopian political action film]. Warner Bros. Pictures.
- Morgan, P. (2016). *The Crown* [Historical drama]. Netflix Streaming Services.
- Nolan, C. (2017). *Dunkirk*. Warner Bros. Pictures.
- Phineas & Ferb. (2009a). *Aglet Song* (Vol. 2x03) [Song].
- Phineas & Ferb. (2009b). *La Canción del Club del Herrete* (Vol. 2x03) [Song].

- Pop Culture: An Overview. (2007). *Philosophy Now: A Magazine of Ideas*.
https://philosophynow.org/issues/64/Pop_Culture_An_Overview
- Rhimes, S. (2005). *Grey's Anatomy* [Medical drama]. Buena Vista Television (2005–2007) Disney–ABC Domestic Television (2007–).
- Ritzer, G. (1996). The McDonaldization Thesis: Is expansion inevitable? *International Sociology*, 11(3), 291–308. <https://doi.org/10.1177/026858096011003002>
- Sherman-Palladino, A. (2000). *Gilmore Girls*. Warner Bros. Television Distribution.
- Shore, D. (2017). *The Good Doctor*. Disney–ABC Domestic Television Sony Pictures Television.
- Spielberg, S. (1993). *Schindler's List*. Universal Pictures.
- Steinberg, S. R. (2011). Kinderculture: Mediating, Simulacralizing, and Pathologizing the New Childhood. In S. R. Steinberg (Ed.), *Kinderculture: The Corporate Construction of Childhood* (3rd ed.). Westview Press.
- Storey, J. (2006). *Cultural theory and popular culture* (4th ed.). University of Georgia Press.
- Tavin, K. M. (2003). Wrestling with Angels, Searching for Ghosts: Toward a Critical Pedagogy of Visual Culture. *Studies in Art Education*, 44(3), 197–213.
- The Cranberries. (1994). *Zombie* [Song].
- TheSoul Publishing. (2021, November 30). *12 Geographical Inaccuracies in Movies That We All Missed*. Bright Side — Inspiration. Creativity. Wonder. <https://brightside.me/wonder-films/12-geographical-inaccuracies-in-movies-that-we-all-missed-804406/>
- Tilak, G. (2019). Sports Movies-An Inspiration to Youth. *Pramana Research Journal*, 9(5), 251–258.
- Universidad de Girona. (2010). *GRADO EN PEDAGOGÍA*.
https://aserv2.udg.edu/apps/Portals/15/qdocs/1_PEDAG_Verificacio_Memoria_xxxx2010.pdf
- Vigil, M., Dorado, J., & Schaaff, A. (2015). *El Ministerio del Tiempo*. Netflix Streaming Services (2017–2020), HBO (2020–).

Williams, R. (1974, November 22). On High and Popular Culture. *The New Republic*.

<https://newrepublic.com/article/79269/high-and-popular-culture>

Annexos

Annex 1: Assignatures que han respost l'enquesta

- Pedagogia del lleure
- Anglès com a recurs per entendre l'economia de l'educació
- Tecnologies de la Informació i Comunicació
- Processos psicològics i desenvolupament humà
- Claus històriques del món actual
- Projectes artístics com a recurs socioeducatiu
- Ètica aplicada
- La joventut avui: noves formes culturals i de socialització

Annex 2: Bloc 1 de preguntes a l'enquesta al professorat (continguts)

Dins del marc teòric de l'assignatura que imparteixes en el grau de pedagogia, tractes els següents continguts d'alguna manera? (resposta: sí / no)

- (1) Influència de les xarxes socials en les relacions socials
- (2) Rellevància de les xarxes socials dins la societat
- (3) Perills de les xarxes socials
- (4) Distribució d'informació a través de les xarxes socials
- (5) Influència dels mitjans de comunicació en la mentalitat de la societat
- (6) Idees promogudes en els discursos fets en els mitjans de comunicació
- (7) Politització dels mitjans de comunicació
- (8) Desinformació dels mitjans de comunicació
- (9) Efectes de la sobreexposició a la publicitat dins la societat
- (10) Influències de la publicitat en les tendències de consum
- (11) Influència de la publicitat en els joves
- (12) Tipus de consum de productes audiovisuals
- (13) Productes audiovisuals com a recurs educatiu
- (14) empremta digital
- (15) Usos de les noves tecnologies

Annex 3: Guió de preguntes de l'entrevista als coordinadors

Introducció

- Quins anys vas estar a la coordinació del grau?
- Quines capacitats i competències creus que descriuen a un bon pedagog? Com consideres que s'haurien de fomentar aquestes capacitats i competències dins del grau? Tens alguna idea per millorar la manera de treballar-les?
- Com es dissenya un pla d'estudis? Quins elements es tenen en compte a l'hora de fer el disseny?*
- Quina implicació hi té el coordinador en el disseny? i els professors? i els alumnes?*
- Un cop et trobes amb el disseny, es poden modificar continguts?

* preguntes especialment per al primer coordinador

Bloc 1: assignatures obligatòries del grau

- Quins canvis hi ha hagut en el pla d'estudis durant els teus anys com a coordinador/a del grau? Recordes el motiu d'aquests canvis?
- Tot i la gran varietat d'alumnat, tens la percepció que els continguts del pla d'estudis cobrien els interessos i les motivacions professionals de l'alumnat? És a dir, els alumnes, majoritàriament sentien que els continguts els eren útils per al seu futur professional?
- Recordes alguna demanda concreta de l'alumnat en relació amb el contingut del pla d'estudis?
- En el meu tfg m'estic centrant en el fet que potser hi ha una possible falta de continguts relacionats amb les noves produccions culturals, com les plataformes d' streaming molt presents en el nostre dia a dia, hi ha algun fenomen sociocultural que consideris destacable que potser s'hauria d'haver tractat més a classe? Per exemple, l'inici de les xarxes socials o el creixement d'internet.

Bloc 2: assignatures optatives

- Em pots explicar una mica com funciona el procés d'oferta de les assignatures optatives? Com es van escollir a l'inici del disseny del grau i el perquè de les temàtiques escollides?
- Consideres que l'alumnat té una percepció (general) positiva de l'oferta d'optatives?
- Creus que els àmbits de les optatives oferides són equitatius (escolar, social, cultural i laboral)?

Bloc 3: altres

- Creus que alguns continguts del pla d'estudis es podrien renovar?
- Si poguessis afegir nous continguts al pla d'estudis, quins serien?
- Creus que el pla d'estudis s'ha d'adaptar als alumnes? I als canvis que experimenta la societat? Com ho podem fer?

Annex 4: Competències transversals i específiques descrites en la memòria del grau

Competencias generales (transversales)

CG1 Adquirir conocimientos e interpretar documentos del ámbito sociopolítico con la finalidad de comprender el mundo y el papel de la educación.

CG2 Comprender e interpretar los conocimientos y documentos (principios, teorías, técnicas, terminología) propios del ámbito de la Pedagogía.

CG3 Velar por el respeto y la promoción de los Derechos Humanos, por la igualdad entre hombres y mujeres; por la no discriminación y la accesibilidad de las personas con discapacidad; por la inclusión de las personas que viven en situación de pobreza o marginación; y por la justicia y la cooperación entre personas y pueblos.

CG4 Crear un ambiente estimulante y rico en valores humanos y en relaciones interpersonales significativas, y saber gestionar positivamente la conflictividad.

CG5 Analizar con perspectiva histórica y actual situaciones de discriminación entre hombres y mujeres en contextos educativos y sociales, así como elaborar metodologías para su transformación.

CG6 Analizar las implicaciones éticas y de sostenibilidad de las actuaciones profesionales, desde el punto de vista ecológico, económico y humano.

CG7 Aplicar los conocimientos pedagógicos de forma profesional, mediante la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas.

CG8 Reunir y seleccionar información eficaz y eficientemente para emitir juicios debidamente fundamentados sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.

CG9 Transmitir información a un público tanto especializado como no especializado, a través de la comunicación oral y escrita (en al menos dos de los idiomas oficiales de la Unión Europea), utilizando las tecnologías de la información y la comunicación.

CG10 Tener habilidades de aprendizaje autónomo para poder seguir formándose a lo largo de la vida.

CG11 Relacionar las competencias adquiridas con los ámbitos laborales y los perfiles profesionales consolidados, y los emergentes.

CG12 Colaborar en redes y equipos de forma cooperativa con otros profesionales desde una perspectiva multidisciplinar.

CG13 Desarrollar la iniciativa personal, la capacidad crítica, la capacidad de liderazgo, la comunicación asertiva y la creatividad.

Competencias específicas (profesionales)

CE1 Conocer, comprender y valorar críticamente las tradiciones culturales (filosóficas, literarias, artísticas, tecnológicas) que conforman las teorías y las prácticas educativas actuales y sus tendencias futuras.

CE2 Analizar los referentes culturales, políticos y legales de carácter local y global de las propuestas educativas y formativas.

CE3 Realizar estudios prospectivos y evaluativos sobre carencias, necesidades y demandas de formación en la sociedad actual.

CE4 Diagnosticar situaciones complejas para favorecer el desarrollo y aplicación de metodologías adaptadas a las diferencias socioeconómicas, culturales y personales.

CE5 Realizar investigaciones y evaluaciones educativas e interpretar sus resultados.

CE6 Diseñar, desarrollar, implementar y evaluar programas de desarrollo personal, social y cultural de carácter educativo y formativo.

CE7 Diseñar, desarrollar y evaluar propuestas de organización y gestión de centros, instituciones y servicios educativos.

CE8 Diseñar, desarrollar, asesorar y evaluar programas, proyectos, acciones y productos adaptados a la formación en las organizaciones.

CE9 Diseñar planes de formación permanente y de formación de formadores adecuados a las nuevas situaciones y necesidades educativas y formativas.

CE10 Diseñar, coordinar, aplicar y evaluar propuestas innovadoras de formación y desarrollo de recursos formativos.

CE11 Diseñar y aplicar métodos y estrategias didácticas en diversos contextos educativos y formativos.

CE12 Diseñar, coordinar, aplicar y evaluar programas de educación y formación en entornos virtuales.

CE13 Aplicar técnicas y estrategias de dirección, asesoramiento, consulta y mediación educativa en ámbitos profesionales e instituciones y servicios educativos.

CE14 Aplicar técnicas y estrategias favorecedoras de las relaciones interpersonales y la dinamización de grupos.

Annex 5: Respostes a la pregunta oberta de l'enquesta a l'alumnat

Respostes classificades en dos grup: grup de continguts nous i, grup d'eines, estratègies i més pràctica. A part també es mostren les respostes descartades.

1) Continguts nous

Entre altres coses parlar de certs col·lectius de persones (drogodependents, malaltia mental, gent gran) , parlar de pedagogia hospitalaria,

Pedagogs femenins, àmbit cultural i artístic.

Més específic per dedicar-se més entorn el tema

Més continguts sobre gènere, sobre feminisme o sobre dones en general

Educació emocional, feminisme, racisme, supremacia blanca, n'és noves generacions d'infants

Continguts mes centrats en el mon laboral del pedagog/a i oportunitats reals

Addicions

Didàctica aplicada a la pedagogia (no només escolar, és a dir, aprenentatges útils pel dia a dia d'una pedagoga a les múltiples funcions que pot adquirir amb aquest grau), pedagogs i pedagogues actuals (conèixer quin és l'estat de la qüestió en pedagogia actualment i què estan fent), que ens expliquin més consells i situacions de la vida real (que ens donin recursos per ser espavilats quan ens toqui exercir de pedagogues).

Més continguts de diagnostic

Temes d'adiccions (drogues, xarxes socials...), formació d'adults i orientació eduactiva

feminisme o lgtb+

Més psicologia

Noves metodologies, competència digital real, anàlisi a fons de la diversitat cultural, construcció d'identitats

Contingut en relació amb el món social i altres branques d'aquest àmbit

Una formació més acurada de les metodologies pedagògiques aplicades a la pràctica mitjançant activitats.

Continguts més socials fora de l'àmbit escolar, entes com a educació obligatoria.

Falta més part activa en les assignatures. Com podem fer i canviar coses més que reflexió

Assignatures d'altres especialitzacions que no siguin l'escolar, com pot ser l'àmbit penitenciari, la intervenció amb animals, l'àmbit hospitalari, l'editorial, o la d'educació sobre el medi ambient.

Penso que en algunes assignatures faltaria relacionar els continguts amb la pedagogia (assignatures de primer curs sobretot)

Metodologies i pedagogies modernes,

Es el meu primer any pero crec k sobres moltes assignatures que no tene gaire a veure i falta més assignatures i continguts de com parlar en public realitzar una conferencia correctament. Ja que com a pedagogs/a necessitem saber exposar-nos davant de gent

Trobu a faltar continguts que ens podran servir per la nostra pràctica laboral, en general les assignatures son molt teòriques, es tracten temes filosòfics, històrics, econòmics, polítics, i tot i que també és important, considero que falten assignatures on sen's proporcioní eines, estratègies i recursos per treballar amb les persones que és una feina molt complexa. Un dels temes que crec que hauriem d'haver tractat pels temps en què estem, ja que la societat és molt influenciable, és el tema de les addiccions. També considero que és important incloure en el grau l'àmbit de la salut, ja que com a pedagogs podem treballar en els hospitals i no se'n parla gens, abans feien una optativa relacionada amb el tema i la van treure.

Continguts relacionats amb l'àmbit social, com fer intervencions, quines eines es necessiten....

M'agradaria aprendre mes coses sobre el cervell i la conducta humana

M'agradaria que es treballessin més les arts com a recurs socioeducatiu.

2) Eines estratègies i més pràctica

tenir més eines i estratègies d'intervenció en general en els 4 àmbits

Continguts mes pràctics i no tant teòrics

Continguts més pràctics del que ens podrem trobar al món laboral. Encara que sigui amb optatives

Continguts més pràctics, que siguin més encarats a la pràctica

Continguts amb aplicació pràctica directa. Es fa molta fomentació teòrica (i repetitiva)

Experiències de ex-alumnes i professionals de la pedagogia. El contingut del grau es molt bo, pero si podem relacionar aquell contingut amb la pràctica podriem parlar un aprenentatge significatiu pels futurs pedagogs i pedagogues.

Més pràctic en general

Trobo a faltar més tècniques i recursos per poder facilitar-nos la posada en pràctica de la teòrica donada al grau, un cop haguem d'inserir-nos al món laboral.

Contingut menys teòric i més pràctic i relacionat amb els diferents àmbits.0

Em sobra molta cosa d història, economia i trobo a faltar molta pràctica o més cosa enfocada a les funcions d'un pedagog

, més pràctiques

Posar-ho tot a la pràctica

Penso que falta molta formació per a poder treballar una vegada s'hagi acabat el grau tant en els àmbits social, cultural i laboral, en general.

Continguts adreçats a la nostra tasca professional reals, no tanta teoria i més pràctica.

L'altre dia en una classe es va obrir un debat molt interessant, i és el que trobo a faltar, debats dins l'aula, ja que a 2n es fan moltes assignatures d'història, cret, etc.

Doncs que em diguin què puc fer ben bé en cada cas, com actuar, com reaccionar

Que ens ensenyin més com intervenir

3) Respostes descartades

En veritat cap, però el que si proposaria és que si estas fent les pràctiques d'un àmbit (el que has triat), i no t'agrada poder canviar les pràctiques en un altre àmbit. Pot pasar que tens molt interes en dedicar-te en un àmbit i després adonar-te de que no serveixes per a ell, i trobo que haurien de donar la oportunitat en fer les pràctiques en un altre àmbit.

No sé

Assignatures de pedagogia directament i no fer dret i politica

Annex 6: Respostes enquesta al professorat

Annex 6.1: continguts específics

Dins del marc teòric de l'assignatura que imparteixes en el grau de pedagogia, tractes els següents continguts d'alguna manera?	SÍ	NO
Influència de les xarxes socials en les relacions socials	4	4
Rellevància de les xarxes socials dins la societat	3	5
Perills de les xarxes socials	2	6
Distribució d'informació a través de les xarxes socials	2	6
Influència dels mitjans de comunicació en la mentalitat de la societat	5	3
Idees promogudes en els discursos fets en els mitjans de comunicació	4	4
Politització dels mitjans de comunicació	2	6
Desinformació dels mitjans de comunicació	2	6
Efectes de la sobreexposició a la publicitat dins la societat	1	7
Influències de la publicitat en les tendències de consum	2	6
Influència de la publicitat en els joves	2	6
Tipus de consum de productes audiovisuals	2	6
Productes audiovisuals com a recurs educatiu	3	5
Empremta digital	0	8
Usos de les noves tecnologies	2	6

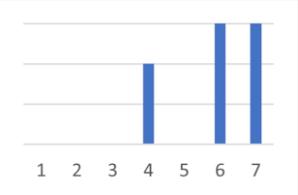
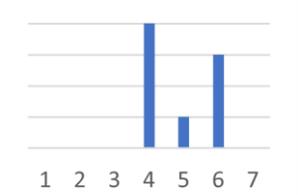
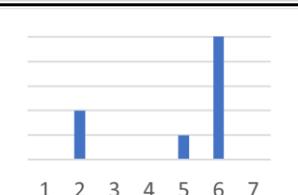
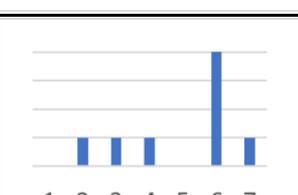
Annex 6.2: fonts emprades a l'assignatura

Quines fonts d'informació utilitzes a la teva assignatura?	SÍ	NO
Articles d'opinió	6	2
Notícies dels mitjans de comunicació	3	5
Revistes d'un àmbit professional (no científiques)	5	3
Pàgines web generalistes	2	6
Pàgines web d'un àmbit concret	6	2

Capítols o llibres	7	1
Articles científics	6	2

Annex 6.3: grau de treball d'algunes capacitats dins l'assignatura

Basat en el que els alumnes mostren en les activitats de la teva assignatura, en quina mesura creus que treballes les següents capacitats? (valoració de l'1 al 7, essent 1 el mínim i 7 el màxim)																	
capacitat comunicativa: transmissió de coneixement de manera coherent i gramaticalment correcte	<table border="1"> <caption>Data for 'capacitat comunicativa: transmissió de coneixement de manera coherent i gramaticalment correcte'</caption> <thead> <tr> <th>Rating</th> <th>Number of Responses</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>0</td></tr> <tr><td>2</td><td>0</td></tr> <tr><td>3</td><td>0</td></tr> <tr><td>4</td><td>1</td></tr> <tr><td>5</td><td>3</td></tr> <tr><td>6</td><td>1</td></tr> <tr><td>7</td><td>3</td></tr> </tbody> </table>	Rating	Number of Responses	1	0	2	0	3	0	4	1	5	3	6	1	7	3
Rating	Number of Responses																
1	0																
2	0																
3	0																
4	1																
5	3																
6	1																
7	3																
capacitat comunicativa: ús adequat del llenguatge a la situació es planteja (ex: utilitzar llenguatge formal en la redacció d'un assaig)	<table border="1"> <caption>Data for 'capacitat comunicativa: ús adequat del llenguatge a la situació es planteja'</caption> <thead> <tr> <th>Rating</th> <th>Number of Responses</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>0</td></tr> <tr><td>2</td><td>0</td></tr> <tr><td>3</td><td>0</td></tr> <tr><td>4</td><td>1</td></tr> <tr><td>5</td><td>0</td></tr> <tr><td>6</td><td>1</td></tr> <tr><td>7</td><td>3</td></tr> </tbody> </table>	Rating	Number of Responses	1	0	2	0	3	0	4	1	5	0	6	1	7	3
Rating	Number of Responses																
1	0																
2	0																
3	0																
4	1																
5	0																
6	1																
7	3																
capacitat comunicativa/ reflexiva: pertinència dels continguts que tracten els alumnes en relació els temes plantejats a l'aula	<table border="1"> <caption>Data for 'capacitat comunicativa/ reflexiva: pertinència dels continguts que tracten els alumnes en relació els temes plantejats a l'aula'</caption> <thead> <tr> <th>Rating</th> <th>Number of Responses</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>0</td></tr> <tr><td>2</td><td>0</td></tr> <tr><td>3</td><td>0</td></tr> <tr><td>4</td><td>1</td></tr> <tr><td>5</td><td>0</td></tr> <tr><td>6</td><td>2</td></tr> <tr><td>7</td><td>3</td></tr> </tbody> </table>	Rating	Number of Responses	1	0	2	0	3	0	4	1	5	0	6	2	7	3
Rating	Number of Responses																
1	0																
2	0																
3	0																
4	1																
5	0																
6	2																
7	3																
capacitat comunicativa/ reflexiva: interconnexió d'idees entre els continguts de l'assignatura i altres elements (d'altres assignatures o de la realitat)	<table border="1"> <caption>Data for 'capacitat comunicativa/ reflexiva: interconnexió d'idees entre els continguts de l'assignatura i altres elements'</caption> <thead> <tr> <th>Rating</th> <th>Number of Responses</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>0</td></tr> <tr><td>2</td><td>0</td></tr> <tr><td>3</td><td>0</td></tr> <tr><td>4</td><td>0</td></tr> <tr><td>5</td><td>1</td></tr> <tr><td>6</td><td>2</td></tr> <tr><td>7</td><td>3</td></tr> </tbody> </table>	Rating	Number of Responses	1	0	2	0	3	0	4	0	5	1	6	2	7	3
Rating	Number of Responses																
1	0																
2	0																
3	0																
4	0																
5	1																
6	2																
7	3																
capacitat reflexiva: fer reflexions profundes sobre els temes de l'assignatura (ex: ser capaç d'identificar els diferents factors en una problemàtica)	<table border="1"> <caption>Data for 'capacitat reflexiva: fer reflexions profundes sobre els temes de l'assignatura'</caption> <thead> <tr> <th>Rating</th> <th>Number of Responses</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>0</td></tr> <tr><td>2</td><td>0</td></tr> <tr><td>3</td><td>0</td></tr> <tr><td>4</td><td>0</td></tr> <tr><td>5</td><td>2</td></tr> <tr><td>6</td><td>1</td></tr> <tr><td>7</td><td>3</td></tr> </tbody> </table>	Rating	Number of Responses	1	0	2	0	3	0	4	0	5	2	6	1	7	3
Rating	Number of Responses																
1	0																
2	0																
3	0																
4	0																
5	2																
6	1																
7	3																
capacitat reflexiva: ser capaços de tenir en compte diferents punts de vista d'un tema	<table border="1"> <caption>Data for 'capacitat reflexiva: ser capaços de tenir en compte diferents punts de vista d'un tema'</caption> <thead> <tr> <th>Rating</th> <th>Number of Responses</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>0</td></tr> <tr><td>2</td><td>0</td></tr> <tr><td>3</td><td>0</td></tr> <tr><td>4</td><td>1</td></tr> <tr><td>5</td><td>0</td></tr> <tr><td>6</td><td>2</td></tr> <tr><td>7</td><td>3</td></tr> </tbody> </table>	Rating	Number of Responses	1	0	2	0	3	0	4	1	5	0	6	2	7	3
Rating	Number of Responses																
1	0																
2	0																
3	0																
4	1																
5	0																
6	2																
7	3																

capacitat reflexiva/ resolutive: desenvolupar maneres creatives d'encarar un problema (ex: innovar a l'hora de resoldre una situació a partir de noves eines, combinacions de metodologies, etc.)	
capacitat resolutive/ analítica: comparar casos similars per poder resoldre la situació	
capacitat analítica: utilitzar les fonts adequades per buscar informació del tema que s'està tractant	
capacitat analítica: contrastar fonts per fer una aproximació més objectiva al problema	

Annex 7: Entrevistes al professorat

Annex 7.1: Jordi Feu

Ariadna: [00:00:00] Doncs bé primer quins anys vas estar a la coordinació del grau?

Jordi Feu: [00:00:06] Com si a veure, dit així a grosso modo del 2000 al 2004 i després diria del 2008 el 2012. Més o menys aquest període.

Ariadna: [00:00:19] I quines capacitats i competències creus que descriuen un bon pedagog?

Jordi Feu: [00:00:28] A veure capacitats i competències. Jo penso que ha de ser una bona persona, una persona amb capacitat d'anàlisi de la realitat educativa amb capacitat de fer propostes plausibles sobre aquesta educació que analitza educació anàlisi de el fet educatiu en un sentit ampli és a dir lligant societat educació i política que per mi és una tríada que va tot a lligar o no. Per tant saber analitzar això analitzar saber fer propostes de millora plausibles i raonables. I unes altres competències per mi fonamentals és la competència de la de dominar un registre oral d'expressió oral d'expressió escrita de saber treballar en equip. Penso que també és una altra competència important. I bàsicament m'agradaria amb aquesta qüestió capacitat d'anàlisi i per tant hi ha qui vol dir d'observació capacitat de proposar un registre oral de saber se expressar oralment i per descomptat escrit.

Ariadna: [00:01:47] I creus que es treballen suficient aquestes capacitats en el grau?

Jordi Feu: [00:01:51] No, de fet mai és suficient. Mai és suficient però penso que una bona manera de fer ho és dir que ens passa tal com ho tenim muntat en les diferents matèries i natures. Treballem molt que són els continguts. Que ja està bé però no n'hi ha prou. És a dir aquesta competència de saber se expressar oralment de saber treballar en petit grup de veritat. Perquè treballem en petit grup és a dir fer

un treball en grup i l'hereu és muntar una dinàmica perquè aquells alumnes que treballen en grup experimentin una experiència positiva i d'aprenentatge de treball en grup. No. Llavors tota aquesta qüestió més instrumental expressar se bé per escrit expressar se oralment. Treball en grup. Capacitat d'anàlisi. Jo penso que es treballa d'una manera molt tangencial se. Suposo que està incorporat a les matèries però no sempre es treballa suficientment bé. Llavors per mi això requeriria uns mòduls formatius molt específics unes càpsules. Per això et deixo les càpsules de tres sessions d'una formació viscuda i experimentada de com parlar en públic. Una sessió viscuda i experimentada de com aprendre a redactar bé una sessió viscuda i experimentada de com treballar en grup. Per tant totes les qüestions competencials molt concretes que s'haurien de treballar en uns mòduls molt compactats i sempre d'una manera molt vivencial i experiencial.

Ariadna: [00:03:37] I com es va dissenyar llavors el Pla d'Estudis de pedagogia?

Jordi Feu: [00:03:41] Com es va a veure el pla d'estudis aquest de pedagogia. En aquell moment es va dissenyar per mi d'una manera interessant i única en el panorama de la universitat catalana i espanyola que va ser el següent. Quan s'organitza el pla d'estudis d'un grau entre bambolines la gent corre per aconseguir la seva quota de les seves assignatures. Això és un fet històric i que passa cada vegada. Hi ha una reforma d'un pla d'estudis ja que hi ha de la meua assignatura, etc. Per tant l'expressió són molt grans. No. En el cas de pedagogia es va donar una situació excepcional. I és que aleshores el degà que hi havia a Girona el Paco Jiménez. A ell no li interessava en absolut la pedagogia. I de fet donava per fet que aquesta que aquesta titulació desapareixeria. Allà hi havia unes quantes persones que aguantàvem amb el barco el marquès en Xavier Besalú en Josep Miquel Palaudàries en Jordi Feu entre altres, però aquest era el nucli dur. Perquè ens estimem la pedagogia i perquè creiem que tenia sentit. Llavors ningú va venir a trucar a la porta per aconseguir una quota de signatura perquè tothom donava per fet que era una energia que després si sabem bé que després era una energia inútil. Perquè si igualment aquesta carrera no es farà que hem d'anar perdre temps aconseguir quotes d'influència. No. Llavors van bastir el pla d'estudis desvinculant se de qualsevol pressió i de qualsevol lobby que vingués a aconseguir alguna cosa amb la qual vam poder fer el pla d'estudis del nostre somni que era per una banda un pla d'estudis global i integral i amb coneixement específic d'àmbits molt concrets però tant de coneixements globals de sociologia d'economia d'història de filosofia. En un moment en què tot això anava desapareixent de la universitat però que nosaltres pensàvem que hi ha de ser i havia de ser i ha de ser ben fet ben fet i unes assignatures específiques de la titulació i de l'àmbit del pedagog. Fidel. M'explico.

Ariadna: [00:06:03] Si m'he llegit la memòria del 2010 també.

Jordi Feu: [00:06:08] Molt bé.

Ariadna: [00:06:11] I llavors quan es va crear? El coordinador i els professors quina implicació tenen en el disseny?

Jordi Feu: [00:06:22] I en el disseny del pla.

Ariadna: [00:06:24] Sí o potser llavors més.

Jordi Feu: [00:06:26] En el desenvolupament. Abans de res perdona. El pla d'estudis es va fer de la següent manera. No només el van fer uns professors dels estudis sinó professors alumnes i tercer sector. Això i és molt important molt i molt important i bastant inaudit. Però de veritat no només de boquilla allò convidarem a una reunió o que ens diguin no no no hi seran. I de fet hi va haver una comissió plural. La posada en marxa. La posada en marxa va venir molt rodada. Va haver hi molt rodada perquè s'havia fet un treball tan integrat tan compartit i tan net per dir ho d'una manera que els que no hi havien volgut posar mà per interessos propis en aquell moment ja no hi podien posar mà perquè hauria set un escàndol. M'explico. Amb la qual va ser com jo tinc una imatge gràfica que saps. Saps la catifa que la tenim enrotllada i l'estens? Doncs va ser això. I per mi jo les obres a coordinador. Allò va ser un goig extraordinari. Les tensions les pressions i tal les vam tenir abans de fer el pla.

Jordi Feu: [00:07:41] Però com que en el moment de fer el pla la gent ho donava per perdut. Ja li van posar la mà i un cop va estar aprovat modus de tenir què diuen ja no s'hi podia intervenir amb aquesta quota. I llavors va ser una cosa molt plàcida.

Ariadna: [00:07:56] Perfecte. I llavors un cop està fet el disseny i es desenvolupa a l'hora de modificar continguts. Com es podien modificar?

Jordi Feu: [00:08:07] A veure sempre es pot modificar continguts continguts menors. Això es pot fer i ara t'explicaré de quina manera i de quina manera ho tenim previst i continguts majors a partir d'una revisió del plans d'estudis. Continguts menors, Jo mentre era coordinador era que la revisió havia de ser permanent. No assignatures. Ara posem una posem una altra i tal perquè això són reformes majors i organitzativament són més complicades. Però el contingut de cada assignatura s'ha de revisar permanentment. Com s'ha de revisar permanentment? Fonamentalment a partir de la veu de l'alumnat. És a dir a través dels fòrums que els vam crear just en aquesta reforma i dels plenaris que després t'explicaré. No sé si ho has llegit en algun lloc i després parlo. És un espai d'expressió un espai de compartir un espai de revisió i un espai de captar inputs per millorar allò que tots estem fent i que sempre és millorable. És a dir fins i tot l'assignatura que és un 10. Hi ha l'alumnat que diu ostres aquesta qüestió està repetida amb aquesta altra. Pam pam pam. Per tant per mi aquest era un espai privilegiat era i és un espai privilegiat de transformació permanent. A través de les reunions de professorat i parlant-nos entre nosaltres del que fem i dels programes que portem a terme i per tant reunions de treball interna. A veure, assentem-nos tots els profes de primer de segon de tercer i quart, i parlem. Què fem com ho fem i perquè ho fem. Tinguem en compte el que ens han dit els alumnes que podem millorar. Per tant tot això penso que és important i en la creació del grau de pedagogia hi va haver diríem la posada en marxa d'un mecanisme participatiu molt interessant que dir eren els fòrums de cada curs i periòdicament i per altre el plenari.

Jordi Feu: [00:10:12] El plenari que era? Un cop s'havia acabat el curs havia fet els exàmens i tot el coordinador feia una sessió plenària amb tots els alumnes i tot el professorat. I ens seguim així en rotllana amb un piscolabis de vegades amb un concert de música al final o amb algun alumne que tocava algun instrument. Però ens tancàvem durant tres hores per discutir com havia anat el curs. Amb una condició d'igualtat, de màxim igualtat. Ja teníeu les notes per tant podien parlar obertament. Amb els fòrums també es pot parlar obertament però no tothom s'atreveix. Llavors en aquest plenari el coordinador anava puntejant tot de temes a assignatures organització pam pam pam. I tot això s'estava discutint. D'això es feia un document i després en sortia el que es deia o Comitè d'Acció. Tenia un nom fictici revolucionari que sortien dos profes dos alumnes i el coordinador. I de tot allò que s'havia discutit al no plenari al si en el plenari seleccionaven cinc o sis aspectes de política prioritària per al proper curs.. Que allò era el que s'implantaria com a novetat i com a canvi com a transformació en el proper curs. I és clar això era una cosa d'una visita excepcional molt gran. I era un ritme vertiginós de feina i me'n recordo com a coordinador. Vacances en feia quinze dies a l'agost. Però els últims quinze ja m'hi posava perquè és clar allò que havia manat i que havia acordat el comitè revolucionari o que la meua feina era com desplegar o quan desplegar ho amb qui desplegar ho. I per tant tot això i l'1 de setembre ja tenir ho preparat. Però era un mecanisme molt àgil molt trepidant també però de transformació permanent.

Ariadna: [00:12:17] I els alumnes participaven?

Jordi Feu: [00:12:18] Els alumnes participaven.

Jordi Feu: [00:12:22] S'havia de crear les condicions és a dir jo els havia d'explicar i tal. Però però sí és veritat que això ha canviat. Això ha canviat, però bueno, l'Edgar està donant-li una pàtina molt maca i està recuperant aquesta participació. És a dir, la participació no s'aconsegueix i menys ara amb alumnes dient farem un fòrum obert a tothom. Això no n'hi ha prou. Hi ha d'haver una feina del coordinador o coordinadora d'explicar de convèncer de que hi veieu utilitat i després que les coses que dieu tinguin efecte. Perquè és que si no allò és una estafa.

Ariadna: [00:13:02] Ens va dir que segon i tercer havien participat quaranta persones al Fòrum el de Quart que el van fer amb sis.

Jordi Feu: [00:13:10] Quart també passa una cosa a veure. Quart que passa. Diu molt poques assignatures. Esteu relativament desvinculats i desvinculades de l'institució. Però bé això no és excusa. Ara primer i segon l'Edgar ha triomfat.

Ariadna: [00:13:27] Sí sí sí, pel que he sentit és així.

Ariadna: [00:13:37] Llavors no sé si em pots explicar una mica com es va decidir el tema de les optatives perquè.

Jordi Feu: [00:13:47] El tema de les optatives es va decidir de la següent manera: es va decidir optatives que havien de farcir quatre àmbits d'especialització del pedagog. Llavors això ho va decidir la comissió no les àrees de l'universitat. Que si vas per la banda de les àrees cada àrea vol posar hi assignatures i a vegades sense sentit. Llavors la comissió que tenia tot el pla d'estudis al cap. Enteníem que havíem de farcir quatre línies d'especialització per dir ho així i que per tant hi havia d'haver optatives de la primera línia segona tercera i quarta.

Ariadna: [00:14:26] És que ara és com que els alumnes consideren que a vegades l'oferta d'optatives no és equitativa.

Jordi Feu: [00:14:33] En quin sentit?

Ariadna: [00:14:33] En relació als àmbits de la pedagogia que no acaben de estar igual de representats.

Jordi Feu: [00:14:37] Jo crec ara clar el model que s'està portant fins ara és que els alumnes escullen les optatives. Jo crec que, m'agrada donar veu als alumnes, però aquest model en l'actualitat està caducat en el sentit que de vegades escull un més pel títol i per una moda que per altra cosa. Llavors en aquest moment que hi ha una coordinació forta que és l'Edgar, a l'època de la Sílvia Mayoral això va ser un desastre.

Jordi Feu: [00:15:11] Bé ara que hi ha la coordinació forta en el sentit que hi ha una direcció política jo crec que les optatives les hauria d'escollir el coordinador, tenint en compte el pla d'estudis i la direcció dels estudis.

Ariadna: [00:15:55] Si, no, és això que moltes optatives és com que és com la decepció del grau perquè les optatives al final les tries tu, però és el que menys t'agrada.

Jordi Feu: [00:16:04] I llavors passa una cosa que trobar bon professorat cada vegada és més difícil. Per tant jo si fos coordinador me asseguraria un ús optatives amb bon professorat i no moure gaire res més. Perquè cada vegada que surt un optativa nova vés a buscar un profe i és com obrir un meló que pot anar molt bé o malament.

Ariadna: [00:16:24] Llavors bé, potser ja ho hem tractat, però creus que alguns continguts del pla d'estudis es poden renovar o actualitzar?

Jordi Feu: [00:16:39] Per descomptat. Quins? Jo no estic en condicions de dir-ho perquè en aquests moments no sóc coordinador i jo no tinc una visió global no. Fins i tot quan he parlat de les competències del pedagog jo penso que he quedat una mica curt. Jo penso que s'entrevista gent que hi està més com en Torroella o així, en Jaume Torroella poden donar coses més rellevants, No? Però sí sí sí perfectament. Perfectament revisable. No diré de continguts però sí que et diré d'estructura. Sí que serveix d'alguna cosa. I és justament això que em parlaves de Suècia és el que a mi m'està movent d'una forma interessant que amb la que ja vaig parlar. A veure, Jo crec que el que tenim com a pla d'estudis ja ho hem amortitzat. Com a pla d'estudis el que són les grans matèries, jo penso que està ben plantejat. No està ben plantejat, com alguns profes fan algunes matèries. Dret, per exemple no acaba de funcionar. Economia ,per exemple no acaba de funcionar. Però el problema no és la matèria, és el profe eh. això és així. Ara el que està amortitzat per mi és l'estructura. Veient que fan centres renovadors de primària i de secundària per mi això és el que s'ha d'incorporar una mica a la universitat.

Jordi Feu: [00:18:14] I la renovació pedagògica a primària i secundària què han fet entre altres coses? Han estripat les assignatures les han estripat en el sentit del que el corsé que hi ha l'assignatura el

trenquem, integrem altres coneixements i fent com càpsules molt centrades. Llavors per mi el gran repte seria concebre unes càpsules. Que li dic càpsules, però podríem dir seminaris eh. És a dir transformar-ho tot en seminaris per aquí. Seminaris, per exemple en política educativa. Un seminari d'introducció a la política educativa comú per a tothom que l'ha de fer de quatre sessions. I això doblar-ho. Perquè és clar si ha de ser un petit grup. Seixanta no, trenta i trenta. I després de política educativa que hi haguessin unes càpsules de temes molt concrets. Que ho agafa la gent que li interessa. Ciutat educadora. Educació 360. Disseny d'una política municipal. Disseny d'una auditoria d'una política. Tal però que això és una monografia de tres de tres sessions. Pam. Amb la qual això hauria d'anar tant per continguts. Per una banda per continguts i per l'altra, competències. Saber escriure bé. Saber se expressar oralment. Una altra competència molt instrumental és saber organitzar i portar un cinefòrum, saber portar una reunió, saber coordinar un grup complex. M'explico?

Ariadna: [00:20:09] Sí, de fet els alumnes ja diuen que a vegades els falten recursos.

Jordi Feu: [00:20:12] Com que ara no ho tenim ho volem embotir ho dintre les assignatures i això no es pot fer, es fa d'una manera molt artificial. Molt. Per mi l'ideal seria tot un seminaris de continguts molt monogràfics i uns seminaris instrumentals. I aquests seminaris que fossin viscuts. És dir això de parlar en públic no serien tres sessions en les que en Jordi Feu us fa una xapa de com parlar en públic. No, no. Es fa una sessió introductòria, hi ha unes lectures, hi han uns vídeos, hi han uns recursos, etc. I després, vosaltres, aquell petit grup d'alumnes, que penso que haurien de ser de vint com a molt, doncs incorpora aquesta experiència amb un aprenentatge. Realment jo per mi i per mi és el gran repte. Això no és fàcil a la universitat perquè és clar representa desmuntar una assignatura.

Ariadna: [00:21:17] I després organitzar els crèdits...

Jordi Feu: [00:21:19] Bé però tota l'organització ha d'estar al servei de les idees. No al revés. Els gremis al servei de l'organització perquè així és més impossible avançar. I ho veig claríssim. Mira que el pla d'estudis que vam fer en aquell moment i tot el tinglado, allò era una gran novetat. Això no ha passat en cap universitat catalana i espanyola i n'estic molt orgullós. És de les coses que sento, en 30 anys que porto a la casa, de les coses que hi viuran més la meua vida també era molt més jove. L'edat aquí no hi fa perquè món tenia quasi 60 anys i vibrava com el que més. Però ara això ja ha estat amortitzat. Estem en un altre escenari. L'altre escenari ha de ser d'un gran coratge i una gran valentia. Desmuntem assignatures. No només fem coneixement sinó que fem seminaris en qüestions instrumentals.

Ariadna: [00:22:23] I bé l'última pregunta. Hi ha per acabar. Creus que creus que el pla d'estudis s'ha d'adaptar més als alumnes o potser als canvis que experimenta la societat.?

Jordi Feu: [00:22:38] A veure jo això de parlar de plans d'estudi adaptats és una cosa que no m'agrada gaire. Perquè és clar que ens adaptem al mercat? Ho volem un mercat que tenim? Ens adaptem a la massa majoritària de l'alumnat? És d'un burriqueria extraordinària. Clar si fem això adaptem-nos al que tenim, fotrem aquí una acadèmia. Ens adaptem a allò que està demanant a Europa? Vaya vaya Europa. Bé jo aquesta adaptació... A mi que no busquin jo en això sóc més estalinista. Ja ho reconec, en Besalú sempre m'ho deia i ho reconeixia com una virtut. No tothom ho veu igual. Per mi l'important és que aquí hi hagi una gent que pensi un projecte interessant que sigui que aquesta gent que pensa el projecte tingui un cap molt ben posat molt ben posat tingui un pedigrí. És a dir que siguin referents. Siguin referents per a l'acadèmia per a la societat per al tercer sector. Gent amb un cap molt ben posat que són capaços de vestir un traje que no existeix però que la gent quan vegi aquell traje dirà jo això ho vull. M'enamoro. Aquesta metàfora del traje va molt bé. És a dir si hem de fer un traje a la mida d'alumnat no sé què pot sortir. Si fem un traje a la mida del professorat?

Jordi Feu: [00:24:15] Otro tanto. Si fem un traje adaptat a la vida de la societat com va jo plego de l'universitat avui mateix per favor. A mi el que m'estimula i m'agrada és que gent de referents, gent molt ben posada amb un cap molt bé, gent que ha viscut la vida, que té experiència, que ha vist el món, que té per comparar i que estima la pedagogia, l'educació i que té un projecte aquí, són capaços d'asseure's i de fer un vestit que no existeix, però que és com aquell que el posa a l'aparador i tothom qui passa s'hi encanta. Va en una direcció absolutament oposada al que s'està fent, no només en pedagogia sinó en general. Que s'està fent? Trajes a mida del que està demanant la societat i en una societat com la que

tenim, bastant acrítica, bastant passiva, força individualista, molt mercantilitzada. UAixò no m'interessa per res.

Jordi Feu: [00:25:38] No sé si t'he ajudat o ho té complicat.

Ariadna: [00:25:40] No. Justament m'ha obert noves idees per redactar.

Jordi Feu: [00:25:47] M'alegro per això.

Annex 7.2: Carles Serra

Ariadna: [00:03:44] Perfecte. Llavors quines capacitats i competències. Creus que la descriuen un bon pedagog.

Carles Serra: [00:03:54] Capacitats i competències d'un bon pedagog. Això són preguntes que això ho pots parlar molt o parlar molt poc. A veure primer diria que la figura professional del pedagog és molt diversa.

Carles Serra: [00:04:32] Jo diria que capacitats i competències per si es pot parlar d'un pedagog que fa pedagogia social o un pedagog que fa pedagogia escolar o un pedagog que fa pedagogia cultural. Museus dins de l'aula o dinamitzen barris. Per això són especialitats molt diferents. I llavors aquestes competències poden canviar. Val però per dir ho així és transversal. Que els travessi a tots. Jo diria que ha de tenir una bona capacitat de diagnòstic i per a mi diagnòstic vol dir saber llegir bé interpretar bé i diagnosticar bé la realitat que pot ser social o pot ser de grup o pot ser personal. I llavors ha de tenir una bona caixa d'eines per saber com intervenir o com atendre aquest diagnòstic. És a dir si s'ha de dedicar un procés de dinamització comunitària o d'empoderament d'un col·lectiu o d'un barri. Bé ha de tenir eines per llegir aquell context social en clau de necessitats de reptes dels que expressen les necessitats. Si és un col·lectiu cohesionat si no ho és capacitat de transformació que puguin tenir i per tant llegir. Bé això i a partir d'aquí eines per posar les al seu servei no per dinamitzar el grup o per donar-li suport per orientar-lo. Si és pedagogia quasi diria que clínica o escolar o treball més individual o de família. La capacitat d'anàlisi ha de ser més a títol individual. Hi haurà d'haver elements de psicopedagogia. Segurament no haurà de tenir més criteri en temes d'ensenyament aprenentatge pròpiament per identificar reptes d'aquest procés d'ensenyament. I llavors el mateix la caixa d'eines per vincular aquest aquest diagnòstic que es fa. Saber-lo. Traduir en propostes d'intervenció en serveis.

Ariadna: [00:06:45] I consideres que aquestes capacitats i competències es treballen de manera suficient en el grau o com es podrien treballar més.

Carles Serra: [00:07:00] A veure. Jo crec que el pla d'estudis que vam fer volia donar una bona base per aquesta capacitat de comprensió de la realitat social cultural. No sé si tan personal no és el que diu signatures d'antropologia sociologia però també de psicologia. Per tant la culpa sol entraria per aquí. Psicologia psicologia social. Dret que dret ja és tant per interpretar o per entendre el context també legal com poder actuar i economia. I crec que anava bastant en aquesta línia d'entendre. No hi teniu assignatures metodològiques que haurien de reforçar aquesta capacitat d'anàlisi de diagnòstic i bases d'investigació de recerca. I aquí en teniu d'altres que són. Té un caràcter més aplicat però no aplicat a la intervenció sinó com. Com poder

interaccionar amb l'entorn. Per entendre ho li diria i jo teniu d'altres que són curriculum didàctic de mediació i altres d'intervenció. Per tant no sé exactament i menys ara mateix què esteu fent amb cadascuna d'aquestes assignatures però jo diria que els ingredients hi són. Diria que on hi havia més dèficit són assignatures de Bases biològiques de l'aprenentatge per poder entendre i diagnosticar però sobretot entendre problemes cognitius i més coses més properes a les psicopedagogia. En això sí que hi havia consciència. Aquí hi ha un buit. Hauríem d'entrar hi més perquè això cada vegada està agafant més importància. Com se li fa un lloc. Això ja és més un debat.

Ariadna: [00:09:09] Durant els anys que vas estar a la coordinació hi van haver alguns canvis en el pla d'estudis? es va modificar alguna cosa?

Carles Serra: [00:09:21] Sí però com que eren els primers anys és a dir jo vaig ser coordinador quan encara no existia el grau. Per tant jo vaig seguir el procés de proposta de fer la proposta del grau de fer la transició de la diplomatura al Grau i després de mantenir el grau durant uns anys val les hores. Un cop vam tenir el grau. Sí que es van anar fent canvis però clar com que eren els primers anys diria que la feina era més mirar d'ajustar què és. I el primer curs era només un curs no sempre fàcil de coordinar el professorat. I com tenim dos cursos bé aquí a fer hi assignatures optatives més professorat. Com coordinem això. Com generem. És una cultura d'equip que tothom vagi més de l'una. Quan tenim desplegats els quatre cursos sencers. També assegurar que la feina no era tant fer canvis com mirar d'ajustar tot i sintonitzar el professorat. És a dir que no no diguin vàlid aquest tipus de signatura. Molt bé qui farà això. I si no no. Per això ha de tenir un sentit molt conjunt. Jo diria que per l'etapa que vaig fer jo. Sovint tenia no tan de sentit fer canvis com de mirar de fer ajustaments. Passa que alguns aquests ajustaments diria que sí que ja van requerir algun tipus de canvi. Per exemple hi havia alguna assignatura que era en anglès per als professionals de la pedagogia. No el primer any no va acabar de funcionar. Llavors de cara al segon any l'assignatura es mantenia però vam dir això s'ha de fer d'una altra manera és a dir anar assajant per veure com es pot mantenir de manera que tingui sentit. Això passava amb aquestes quatre assignatures que en principi diria que eren anglès per professionals de la pedagogia. Presentació de projectes. L'ètica política ja funcionava des del principi i diagnòstic

Carles Serra: [00:11:21] Bé diria que en algun moment sí que vam arribar a presentar alguna optativa nova. Però en l'última etapa de ser jo jo diria que ja érem més conscients de quines coses ens satisfien de com estava funcionant el grau de com havia anat el pla d'estudis i quines no ens satisfien. I llavors hem fet propostes de canvi. El que passa és que la proposta de canvi que vam fer no va ser acceptada per Ligier. Val perquè bé perquè formalment hi havia uns requisits ho sé que les assignatures han de tenir tres crèdits o sis crèdits o no múltiples de tres. Nosaltres clar que per podem deixar alguna assignatura trenca aquesta lògica. És haver hi coses aquestes que van fer que la proposta que vam elaborar i que hi havia un gran acord en relació a aquella proposta no tirés endavant. I llavors això es va es va quedar aturat. És a dir el primer canvi gros sí que el vaig liderar i la proposta de canvi però no va tirar endavant mai. Llavors agafar la Sílvia diria que en lloc de reprendre la proposta que van fer va ser pensar un altre tipus de canvis diferents. I això és una altra història.

Ariadna: [00:13:11] Com creus que es poden afegir noves assignatures a les que hi ha ara? Perquè és difícil canviar les assignatures.

Carles Serra: [00:13:53] No és difícil, per què és difícil?

Ariadna: [00:13:57] Perquè primer perquè ja hi ha els professors.

Carles Serra: [00:14:01] És a dir hi ha resistències.

Ariadna: [00:14:02] Si.

Carles Serra: [00:14:03] Hi ha resistències per articular moure, posar una assignatura nova. Sempre és a canvi de treure algú altre que és fer equilibris. Amb això sí que estem d'acord a veure el tema TIC. Jo crec que sí que hi hauria estar més present. I en segon lloc diria que possiblement hauria d'estar més present des del principi. És a dir no sé si el primer curs o segon o tercer. Jo crec que seria molt fàcil que pogués estar present a través d'alguna assignatura optativa. No inclús que pogués haver una o dues assignatures que poguessin ser complementàries que una donés continuïtat a l'altra totes dues optatives. Això seria fàcil el que seria una opció. I que fos obligatòria.

Carles Serra: [00:15:07] Jo crec que possiblement una bona opció seria canviar los de curs directament eh. I és que en lloc de tres que haguessin de ser de sis. Sí és una altra història. Si ho. Problema de tir. Què és què és el que es fa en una assignatura de TIC. Sí ho dic perquè vosaltres no heu de ser experts en noves tecnologies. El que vosaltres heu de saber és quines noves tecnologies teniu a l'abast que us poden oferir. Què podeu fer amb elles si nosaltres no teniu perquè ser bons filtradors de vídeo ni programadors d'ordinador ni el que heu de fer és saber quins recursos existeixen i com poden ser utilitzats d'una manera creativa interessant. Us obrim possibilitats en la feina que vosaltres podeu fer com a pedagogs. Jo crec que aquí està el repte. Llavors en aquesta assignatura el repte sempre ha estat aquest sí o convertir ho en una assignatura tecnològica o en una assignatura que faci de pont entre el que sou vosaltres. Nosaltres no hem de ser tecnòlegs. Heu de ser pedagogs. No. Evidentment un pedagog que s'acabi dedicant a la tecnologia ha d'acabar dominant molt la tecnologia però en una formació de grau mai sortireu molt ben formats en aquest tema o en aquells en què en aquell cas sessió del curs obri aquestes possibilitats. I si algú vol es mou especialitzar sàpiga molt bé què pot trobar aquí. I llavors aquesta teoria és quasi com obrir vos la finestra. No tant a les noves tecnologies com el que us poden aportar les noves tecnologies o els usos. Els usos pedagògics que es poden fer de les noves tecnologies

Ariadna: [00:18:02] Sí. I llavors del tema de les optatives on creus que funciona. Com està estructurat el sistema adaptatives? Perquè a vegades com que només són tres crèdits en general els estudiants consideren que són opcionals perquè les triem nosaltres però al final són les assignatures que ens agraden menys. Si bé en general almenys la sensació de quart és aquesta.

Carles Serra: [00:18:32] Bé jo això no ho sabia. Jo crec que això és interessant que ens ho feu saber. No sé si encara aquesta mena de consells de grau on els estudiants exposen pros i contres. No sé si alguna vegada n'heu parlat d'això però jo no era conscient que hi hagués insatisfacció així de manera genèrica. Sobre les optatives.

Ariadna: [00:18:55] És que les expectatives entre el títol i el que són a vegades fallen.

Carles Serra: [00:19:00] Això és una altra cosa. És una mica el que dèiem és que les noves tecnologies que pots trobar. Sí és cert però sé que les optatives perquè siguin de tres crèdits i això no veig que hagi de ser un problema. En principi té sentit que el. És a dir ningú t'obliga que les obligatòries hagin de ser de 6 crèdits i les optatives de tres. Això d'entrada eh. Però que una assignatura sigui de 3 crèdits no vol dir que hagi de ser una mara en què tothom hagi de fer el que vulgui. I al contrari, t'obliga anar molt al gra és dir però el gra no en el sentit de viure ràpid i fent el fora. Però de no enrotllar-te en coses obreres. En tot cas el problema és si no encaixa el que suposadament ofereix i el que l'alumnat n'espera. Però precisament quan jo era coordinador vam crear aquests òrgans de participació dels estudiants. On el central no era dir aquest funció. En aquest no funciona. Això m'agrada no sinó entrar a plantejar coses d'aquestes. Llavors diria que si el problema està aquí la qüestió seria com treurem el canal per traslladar aquest problema més si no és un o dos professors una o dues optatives sinó si és una cosa més general és un. S'hauria de traslladar les hores optatives. Jo crec que en teniu bastantes. És a dir quants crèdits heu de fer optatives.

Ariadna: [00:21:13] Crec que són 30 crèdits.

Carles Serra: [00:21:15] Potser això són 10 assignatures optatives. És molt això. Jo crec que sí que és molt que al final tothom pot fer les que vol on ha de fer alguna que no vol. Però això és llei de vida. Això sí passa a tot arreu eh. Que poguessin ser més interessants. Jo crec que precisament sí que em deia si possibilitats de canviar el grau. Possibilitats de proposar assignatures optatives noves. És molt fàcil. És molt més fàcil que canviar l'estructura del doble estudis és a dir proposar una assignatura nova. És facilíssim en Euskadi. Em sembla que d'un any per l'altre es podria proposar. No. I qui diu una diu Escolta no no proposem un. Proponem sis pau però volen fer això. Això i això i del que estem fent això no ens acaba de funcionar val. També té l'avantatge que moltes optatives s'imparteixen amb professorat associat i per desgràcia d'aquest professorat com nosaltres societat. Tothom entén que si el contracte si no és contracte contracte mala sort eh. Quan es tracta d'un professor titular o agregat que dedica tot el seu temps a la universitat aquest professor ha de tenir docència. Però per tant si o bé volem treure assignatures d'un minut que potser algun d'aquests professors li dirà Mira el que tu fas deixarem de fer ho eh. Que cada any canvia d'objectius i canvia el professorat. Per tant això podria ser fàcil de canviar.

Ariadna: [00:22:55] I creus que els àmbits estan ben representats als àmbits de la pedagogia en les optatives estan equitatius?

Carles Serra: [00:23:05] Ostres això ho dic de memòria. Ho deixem com qui que els arxius. Ho tinc això. Tu què creus?

Ariadna: [00:23:25] Bé jo crec que no gaire. També vaig fer una enquesta als estudiants i en general hi ha la sensació que hi han més optatives i assignatures enfocades cap a l'àmbit més social o escolar i que la pedagogia cultural i sobretot laboral queda molt oblidada a. Però no ho sé. Vull dir jo personalment m'agradaria que hi hagués més pedagogia cultural perquè és l'àmbit que m'interessa però.

Carles Serra: [00:24:01] I això que m'estàs dient en algun moment ho heu expressat amb el coordinador?

Ariadna: [00:24:09] En els fòrums turbes surt força però prou clar en els fòrums. Per exemple aquesta setmana que vam fer Fòrum érem sis de quart.

Carles Serra: [00:24:20] El cas dels fòrums perquè aquest any sí que he fet l'assignatura d'antropologia. També l'he feta pedagogia però ara porto uns quants anys que no feia assignatures de pedagogia eh. Per tant estic bastant desconnectat de com anava els fòrums però no em sonava que s'estigui plantejant aquestes coses i i quan s'ha plantejat en els fòrums.

Ariadna: [00:24:50] Bé primer el primer dubte és si és una opinió compartida perquè som poca gent la que participem als fòrums. Llavors perds una mica de força en equip. Però bé clar se'ns diu que nosaltres triem les optatives i que surten les que surten. Però clar una altra cosa del que té el grau és que a primer entren molts dels que no han entrat o magisteri.

Carles Serra: [00:25:20] Llavors no són tants i jo crec que com a mínim la meitat de vosaltres hi ha sou persones que heu triat pedagogia com a primera opció.

Ariadna: [00:25:31] Si llavors l'altra meitat vota assignatures de pedagogia escolar perquè és el que realment els interessa.

Carles Serra: [00:25:40] A tot arreu hi havia la mateixa oferta. El que estaria molt bé si ho trobo per saber que poguéssiu comparar allò que tinc segur que no és l'oferta d'ara. Potser encara la té en Trèmols. A cada curs haurien de passar l'oferta de quines són les assignatures optatives que es poden activar i n'hi ha d'haver moltes i n'hi havia moltes. Però sobre aquestes. Això vol dir que tindreu capacitat de dir si en l'àmbit cultural sí que n'hi ha de museus que n'hi ha d'editorials. N'hi ha de moltes coses. Però potser trobes a faltar alguna cosa. Llavors la proposta de creació de noves optatives podia servir.

Carles Serra: [00:26:48] Jo crec que val la pena que ho diguis perquè si no estàs fent un diagnòstic del grau i de tot plegat. Això és el més important. És a dir si hi ha molta informació però aquesta informació no es dona. Aquí tenim un problema. Això és el que t'anava a dir per exemple amb el tema de les optatives. És a dir quan un portava jo. Com que vam impulsar això que sigui una cosa democràtica que sigui participativa de fer els porros bla bla bla bla bla bla bla. I jo ho vaig impulsar això els ho vaig impulsar. M'ho creia i com que m'ho creia i us passava la informació de quines eren les optatives. Fins i tot quan jo era coordinador diria que ara no es fa. I en alguns estudis no es fa i estudis en què primer es passa la proposta a les àrees el departament i el departament diu Veig i veig que podien fer aquestes assignatures amb aquesta proposta a sou. Vosaltres també quan ho feia jo ho dius i jo preguntava als estudiants.

Carles Serra: [00:28:00] Si són els departaments els que havien de mirar d'entendre que la mesura es podia atendre eh. I el complement a tenir. Així no es pot que s'expliqui. Per què no es pot tal. I després hi havia una altra qüestió que era. S'havia fixat un criteri en qui és un equilibri entre assignatures de cadascun dels perfils de l'escolar del laboral del social del Cultural. Val doncs que hi hagués un mínim d'assignatures de cada perfil i després també com s'establiria la rotació entre continguts. Tot això ho vam anar treballant precisament perquè no

passés això que si la la majoria sistemàticament volien temes escolars les minories que volien una altra cosa es quedaven molt limitats. Però sí que hi havia mecanismes per evitar això.

Carles Serra: [00:28:58] Això dels mecanismes. Fa que la solució llavors no és només que es puguin proposar noves assignatures no sinó que hi hagi un sistema que garanteixi que els diferents perfils tinguin una bona oferta cada curs. No és tan important que t'ho diguis volem una assignatura de TIC optativa o dues assignatures relacionades amb les TIC. Això això pot ajudar. Però a més a més cal que hi hagi algun mètode que permeti que si realment els estudiants tenen interès en uns determinats temes doncs tot això pugui anar sortint. I això és el que s'ha de treballar. I un principi el coordinador és el que ha d'activar aquestes coses. A mi no no només tot el pla d'estudis sinó també com jugues amb el pla d'estudis com si fos informe com. Podeu participar.

Ariadna: [00:29:50] Doncs jo ja ho tindria tot. Moltes gràcies.

Carles Serra: [00:29:57] Vagi bé.

Annex 7.3: Sílvia Mayoral

Ariadna: [00:00:01] Quins anys vas estar a la coordinació del grau?

Sílvia Mayoral: [00:00:35] A veure jo crec que vaig començar el febrer del 2015. Per tant jo vaig iniciar a mig curs és a dir va començar a Carles Serra el curs 15 16. Però el febrer vam fer el canvi. Llavors fins em sembla que s'acabava el 30 d'agost del 2021.

Ariadna: [00:00:57] Quines capacitats i competències creus que descriuen a un bon pedagog?

Sílvia Mayoral: [00:01:10] A veure jo crec que les competències són aquelles que ens permetin no d'alguna manera primer avaluar quines són les necessitats i no les necessitats. Per exemple si volem fer un projecte amb nens infantils sobre estimulació cognitiva primer necessitem veure fins a quin punt és necessari o no aquell projecte per tant avaluar les necessitats. Dissenyar un bon projecte. Les competències que ens permetin dissenyar un bon projecte que ens permeti cobrir les mancances que hàgim detectat en aquesta anàlisi previ. I jo crec importantíssim tenir les competències per poder fer una avaluació que ens permeti veure si aquell projecte que nosaltres hem aplicat és el que ens ha permès doncs cobrir les necessitats que havíem detectat en un principi eh. I això jo diria tant a nivell individual a nivell de grup i en totes les etapes educatives és a dir en l'educació al llarg de la vida. Per tant a mi em sembla que això és el que podria resumir el que diu amb el que jo crec que els pedagogs i pedagogues de la universitat no graduats de la Universitat de Girona seria bo que no. Que sortissin. Bé. Jo a vegades el crec que potser no. A vegades vincular més bé en la mesura que es pugui.

Ariadna: [00:03:00] Com consideres que s'haurien de fomentar aquestes capacitats i competències dins del grau? Tens alguna idea per millorar la manera de treballar-les?

Sílvia Mayoral: [00:03:01] La teoria amb la pràctica potser a vegades és la sensació aquesta si sortim amb prou eines. Jo crec que se surt amb una base sòlida de coneixements. Però també que anéssim de la mà amb l'aplicació d'aquests coneixements. Quan en Miquel Paludàries encara no s'havia jubilat parlava de si podríem revisar una mica el pla d'estudis per treballar en projectes perquè les assignatures

es veiessin d'alguna manera més de la mà. Una de l'altra com una assignatura complementa l'altra com intentar treballar en diferents assignatures.

Ariadna: [00:04:28] Quins canvis hi ha hagut en el pla d'estudis durant els teus anys com a coordinador/a del grau? Recordes el motiu d'aquests canvis?

Sílvia Mayoral: [00:04:28] A veure jo crec que una cosa que va que va ajudar és que dues assignatures que no es provava que tinguessin sentit que una era presentació de projectes i l'altre era anglès per a professionals. El que es va buscar és que en un a través de l'informe de seguiment que es fa cada any es poden proposar petits canvis. Llavors vam proposar un petit canvi en el nom de l'assignatura que ens va permetre que anglès per a professionals que no se li veia el sentit i que era una assignatura que els alumnes de Quart es queixaven es pogués acabar separant en sociologia de l'educació i economia de l'educació i que per tant féssim no poguéssim sociologia i economia de l'educació. Semblava que quedava molt apartat i dividint-lo doncs es permetia donar més sentit al pla d'estudis en una assignatura que no se li veia. I la de presentació de projectes. Una mancança que tant professorat com alumnat parlava i de la importància no. Si avui en dia cada vegada es parla més de neurociència era molt important que en el pla d'estudis de pedagogia aparegués la neurociència i llavors va aprofitar la presentació de projectes per dir presentació de projectes en bases. Altres canvis que ens havíem plantejat com que orientació educativa fos una assignatura troncal demanen un canvi de memòria una modificació de memòria. I això és més complex. Llavors s'han s'han pogut fer canvis que ens permetia una mica les regles del joc que es podien fer a través de l'informe de seguiment. Bé evidentment clar no és una assignatura però es va començar el pla de mentoria que també va semblar que era una cosa que podia que podia acompanyar però no té res a veure amb el pla d'estudis.

Sílvia Mayoral: [00:07:52] Amb en Carles Serra es va tornar a agafar el pla d'estudis per fer una revisió. Llavors al final això va quedar aturat. Però coses que s'havien parlat era de el que s'havia dit abans que l'orientació educativa fos una troncal que les bases de la neurociència fos una assignatura troncal i de sis crèdits. Llavors sabia s'havia parlat també molt i en Xavier Besalú va parlar molt de que les optatives havien de donar resposta a les necessitats actuals o o perfils actuals del pedagog. I això també es va mirar molt. A mi m'ho he de dir veure no que cada optativa al final és com una especialització com una sortida laboral. Llavors jo no sé si aquí és on es podria no tenir en compte perquè clar si que es fa TIC. Llavors a Quart es fa TIC i jo no sé que aquí aquest TIC es podria adaptar a tot el que sent. Per tant potser tenim assignatures que ens permeten anar nos adaptant al contingut el que convé. I jo crec que a través de les optatives adaptar nos a les sortides professionals actuals i a les feines nova del pedagog que era la filosofia que teníem i que jo espero que segurament algun dia s'acabarà fent. Vull dir que es va quedar aturat però aturat amb la idea d'intentar adaptar nos amb el que necessita avui en dia un pedagog o pedagoga

Ariadna: [00:09:23] Creus que els àmbits de les optatives oferides són equitatius (escolar, social, cultural i laboral)?

Sílvia Mayoral: [00:09:44] A veure és veritat que s'intenta que sigui fix. No s'intenta que estiguin representats els quatre àmbits. El que passa és que segurament no. Doncs al final la sensació que tots teniu és que es decanta més cap a l'escolar. Però jo diria que perquè també potser hi ha més oferta o hi ha més tirada perquè al final és aquella part que tria tant en l'alumnat com com els membres del Consell d'Estudis. Per tant en qualsevol cas si és que no es reflexa així és que potser és una mica un reflex del que vol la majoria. Però sí que es vetlla perquè almenys hi hagin optatives dels quatre àmbits. I que se'ls ofereixi llavors si les acabeu decidint o no s'acaben votant o no. Això reflexa una mica els interessos dels diferents alumnes.

Sílvia Mayoral: [00:11:23] Tot això es pot fer per informe de seguiment que un cop a l'any ens demanen que presentem aquest informe eh. Llavors quan ja són canvis majors que això hi ha tot una normativa que explica quins són els canvis majors els canvis menors els nombres de crèdits. Clar si això ja és un canvi en la memòria això vol dir que és un procés molt més complicat i burocràtic. Llavors si es volgués fer aquest canvi s'hauria de fer un canvi en la memòria.

Annex 7.4: Edgar Iglesias

Ariadna: [00:00:01] Doncs quines capacitats i competències creus que descriuen a un bon pedagog?

Edgar Iglesias: [00:00:07] Quines capacitats i competències? És una pregunta complexa i àmplia. Un bon pedagog o una bona pedagoga. Ha de saber observar la seva realitat immediata, ha de saber observar i no precipitar se en l'anàlisi. Ha de saber treballar en equip. Realment vol dir participar en la producció de processos de construcció col·lectiva en base al que millor sap fer cadascú. Un bon pedagog o una bona pedagoga ha de saber escoltar ha de saber motivar ha de saber generar aprenentatges amb sentit. I sobretot sobretot potser la més important de totes aquestes ha de promoure aprenentatges i visió crítica, i ha de ser palanca de canvi per a la transformació social.

Ariadna: [00:01:16] I com creus que s'haurien de fomentar aquestes capacitats i competències dins del grau?

Edgar Iglesias: [00:01:39] Un dels aspectes que hem de seguir potenciant és compartir encara més quins són els continguts que es treballen en les diferents assignatures. Quins són els plantejaments pedagògics a partir dels que es treballen també i a partir de tot això. La segona, entre el professorat seria precisament identificar quines són aquestes competències transversals és a dir des d'una assignatura com pot ser sociologia i una altra que pot ser psicologia social i un altre que és pedagogia social. Veure quins són uns continguts que ja que una de tres i com posem en pràctica les competències que abans deia. És a dir el grau que ja té escrits en un document quines són aquestes competències. També és molt efectiu dir nos entre nosaltres quines són aquestes competències com ho posem en pràctica de manera que puguis mentalment establir nexes i connexions amb altres assignatures.

Ariadna: [00:02:55] Bé. Llavors saps com es va dissenyar el pla d'estudis del Grau de Pedagogia?

Edgar Iglesias: [00:03:04] Ho sé llunyanament. Això ho hauries de parlar amb en Jordi feu per si. Però de cara al futur.

Edgar Iglesias: [00:03:31] El que sí que volem començar a engegar el curs que ve és un espai de revisió de començar a discutir entre el professorat amb l'actual pla com podria ser el pla del futur el pla. En dos cursos quin nou pla ens agradaria tenir. No s'ha fet una feina. És a fer una feina. Aquesta hi ha un document que està ja diguem ne i que s'ha de veure si es saprofitat per dir ho així. Però el rol del coordinador jo diria que és facilitar un espai de discussió. Per mi això sí la part més important. El coordinador o coordinadora d'uns uns estudis com pedagogia. El seu rol aquí és generar un espai una estratègia compartida entre el professorat per discutir i revisar entre el professorat i l'alumnat com ha de ser tot aquest pla. Clar aquí cadascú hi toca el paper que li toca. És a dir això ho ha de promoure el professorat. És el professorat que sí que té aquesta visió. No hi ha aquest compromís de docent i per tant des d'aquesta lògica és l'encarregat també de revisar tots aquests aspectes. Alhora hi ha altres dos mecanismes en què el l'alumnat ha de participar tot això. Un és aprofitar emplaçament. No els fòrums

on s'identifiquen molts molts d'aquests aspectes de millora d'algunes assignatures que tenen a veure amb el pla docent i també per la directament amb els estudiants. Un cop hi hagi una proposta en forma un cop ja tingui una nova forma de com podria ser el següent pla. També contrastar algun aspecte amb els estudiants perquè no hi.

Ariadna: [00:05:13] En els fòrums i així quan parles amb l'alumnat tens la percepció que els continguts del pla d'estudi cobreixen els interessos i les motivacions professionals dels alumnes o hi ha queixes en relació amb el contingut? Potser els alumnes no acaben de sentir que el que estan fent els és útil o què?

Edgar Iglesias: [00:05:46] La seva funció principal (dels fòrums) té a veure precisament amb identificar aspectes que s'hagin de millorar corregir esmenar o en identificar aspectes que s'hagin de conservar o mantenir. I per tant sí que els fòrums serveixen per identificar aspectes de contingut. Es té en compte aquells casos en els que hi pot haver hi un cert una certa duplicitat o que hi hagi continguts que pensem que hagin d'estar en un ordre diferent. Sí que es van identificant aspectes de dir o actualització de continguts o que tu has preguntat si tenia a veure amb els interessos i motivacions de l'alumnat. En general sí que tenen a veure amb els interessos. Ara bé si el que es vol és actualitzar els continguts que hi ha en el grau en base precisament dels interessos de l'alumnat. Que una de les possibles respostes és a través de les optatives on d'alguna manera fins i tot els estudiants tenim l'opció de fer un consell d'estudis proposar una nova optativa i a partir d'aquí fer un disseny d'una optativa. Vull dir que mecanismes en aquest sentit perquè perquè tinguin a veure amb els continguts i els interessos i motivacions dels alumnes hi són. Però evidentment hi ha moltes coses a millorar i en els fòrums que em porto que en són quatre el primer semestre i ara n'he fet tres més set amb tots ells. Amb els set fòrums han aparegut aspectes de millorar continguts. És inequívoc.

Ariadna: [00:07:22] I aquests continguts pot ser que estiguin que els alumnes vegin continguts més relacionats amb l'actualitat?

Edgar Iglesias: [00:07:28] Més que amb l'actualitat. Sobretot el que detecto és que els alumnes el que demanen és que els continguts estiguin relacionats amb la pedagogia. És a dir no és tant una qüestió més.

Ariadna: [00:07:38] Encarats a la pràctica.

Edgar Iglesias: [00:07:40] Sí a la pràctica pedagògica si pot ser una pràctica pedagògica escolar social laboral o cultural però que els continguts de l'assignatura siguin tinguin una connexió. Una translació en el món de la pedagogia o en sentit més ampli en l'educació. Perquè hi ha assignatures genèriques que es fan a primer i segon que són molt genèriques i que no tenen una visió pedagògica però sí educativa és a dir d'economia o sociologia. Si connectada a través de casos exemple reptes que es plantegin a classe amb l'educació i això els alumnes ho valoren positivament quan en alguna assignatura això no passa. Els alumnes ho diuen ràpidament.

Ariadna: [00:08:26] I llavors dins de les optatives. Consideres que estar en els àmbits professionals de la pedagogia estan repartits en suficients optatives tant per a l'àmbit escolar social cultural i laboral?

Edgar Iglesias: [00:08:43] Jo crec que per una banda hi ha algun desequilibri en algun en alguna assignatura a ser en algun àmbit en concret. És a dir hi ha alguns àmbits sobrerrepresentats. Per una banda però això és normal perquè també té a veure amb la tria que fan els estudiants i per tant si hi ha més clar amb la demanda i per tant si hi ha més interès en un àmbit específic hi haurà més optativa sobre aquella pota de la pedagogia. I després també és veritat que podrien haver hi noves optatives per cobrir el que serien buits que existeixen. Hi ha àmbits àmbits professionals de la pedagogia que no estan

representats ara mateix a cap assignatura. Per exemple no sé anar més ràpid que em ve al cap aules hospitalàries. No hi ha res sobre que és una pràctica de la pedagogia i no hi ha cap optativa ni cap assignatura que ho aborda.

Ariadna: [00:10:06] L'alumnat pot influir a l'hora de dissenyar aquest nou pla d'estudis si en un futur es planteja? Potser la percepció de l'alumnat és una mica esbiaixada i potser s'ha de tenir més en compte els canvis socials que passen fora de la universitat?

Edgar Iglesias: [00:10:39] Cert però és a dir no sé si és dicotòmic. És a dir l'alumnat també acostuma a ser molt perceptiu i sensible els canvis socials i també els identifica d'una forma ràpida. I pot ser que l'alumnat proposi una assignatura sobre educació gènere que ara no hi és i és un canvi social que també pot coincidir amb un interès de l'alumnat. És a dir jo no ho separaria. És a dir el nou sí sí a un disseny d'un nou pla docent a pedagogia ha d'anar acompanyat. Ha d'incorporar canvis socials. Evidentment no però també d'alguna forma revisar la o aprofitar una nova proposta per poder també interpel·lar l'alumnat d'alguna manera. Tot i que insisteixo el que et deia abans això és feina del professorat. Per això li toca i toca fer ho però no vol dir que tampoc no es trobin vies ni maneres ni estratègies. Un espai a una aula una discussió una sessió informativa o de discussió o un fòrum.